

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

23 avril 2012

PROPOSITION DE LOI

**instaurant le principe “*una via*”
dans le cadre de la poursuite des infractions
à la législation fiscale
et majorant les amendes pénales fiscales**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES FINANCES ET DU BUDGET
PAR
M. Luk VAN BIESEN

SOMMAIRE

Page

I. Exposé introductif de l'auteur principal de la proposition de loi	3
II. Discussion	4
III. Discussion des articles.....	7
IV. Vote sur l'ensemble	15
Annexe	17

Documents précédents:

Doc 53 **1973/ (2011/2012):**

001: Proposition de loi de M. Terwingen et consorts.
002 et 003: Addendum.
004: Amendements.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

23 april 2012

WETSVOORSTEL

**tot instelling van het “*una via*”-principe
in de vervolging van overtredingen
van de fiscale wetgeving en tot verhoging
van de fiscale penale boetes**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE FINANCIËN EN DE BEGROTING
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Luk VAN BIESEN**

INHOUD

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting door de hoofdindieners van het wetsvoorstel.....	3
II. Bespreking.....	4
III. Artikelsgewijze bespreking.....	7
IV. Stemming over het geheel.....	15
Bijlage.....	17

Voorgaande documenten:

Doc 53 **1973/ (2011/2012):**

001: Wetsvoorstel van de heer Terwingen c.s.
002 en 003: Addendum.
004: Amendementen.

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**
Président/Voorzitter: Georges Gilkinet

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Peter Dedecker, Jan Jambon, Steven Vandeput, Veerle Wouters
PS	Guy Coëme, Olivier Henry, Alain Mathot, Christiane Vienne
MR	Olivier Destrebecq, Philippe Goffin
CD&V	Jenne De Potter, Carl Devlies
sp.a	Karin Temmerman
Ecolo-Groen	Georges Gilkinet
Open Vld	Gwendolyn Rutten
VB	Hagen Goyvaerts
cdH	Josy Arens

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Manu Beuselinck, Karolien Grosemans, Peter Luyckx, Karel Uyttersprot, Bert Wollants
Laurent Devin, Isabelle Emmery, Yvan Mayeur, Franco Seminara, Eric Thiébaud
David Clarinval, Luc Gustin, Marie-Christine Marghem
Raf Terwingen, Jef Van den Bergh, Kristof Waterschoot
Dirk Van der Maelen, Peter Vanvelthoven
Meyrem Almaci, Muriel Gerkens
Willem-Frederik Schiltz, Luk Van Biesen
Alexandra Colen, Barbara Pas
Christian Brotcorne, Catherine Fonck

N-VA	:	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>	Abréviations dans la numérotation des publications:	Afkorting en bij de nummering van de publicaties:
PS	:	<i>Parti Socialiste</i>	DOC 53 0000/000:	<i>Document parlementaire de la 53e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
MR	:	<i>Mouvement Réformateur</i>	QRVA:	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CD&V	:	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>	CRIV:	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>
sp.a	:	<i>socialistische partij anders</i>	CRABV:	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
Ecolo-Groen	:	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</i>	CRIV:	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
Open Vld	:	<i>Open Vlaamse liberalen en democraten</i>	PLEN:	<i>Séance plénière</i>
VB	:	<i>Vlaams Belang</i>	COM:	<i>Réunion de commission</i>
cdH	:	<i>centre démocrate Humaniste</i>	MOT:	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>
FDF	:	<i>Fédéralistes Démocrates Francophones</i>		
LDD	:	<i>Lijst Dedecker</i>		
MLD	:	<i>Mouvement pour la Liberté et la Démocratie</i>		

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.lachambre.be e-mail : publications@lachambre.be	Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail : publicaties@dekamer.be

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné cette proposition de loi au cours de ses réunions des 13 et 27 mars et le 17 avril 2012.

Au cours de sa réunion du 13 mars 2012, la commission a décidé par 8 voix contre 3 de ne pas demander l'avis du Conseil d'État et par 9 voix contre 2 de ne pas organiser des auditions sur cette proposition de loi.

Au cours de sa réunion du 14 février 2012, la commission a décidé de joindre l'échange de vues avec l'ancien secrétaire d'État à la Coordination de la lutte contre la fraude Carl Devlies en commissions réunies de la Justice et des Finances et du Budget (25 janvier, 26 avril et 21 juin 2011) en annexe du rapport.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DE L'AUTEUR PRINCIPAL DE LA PROPOSITION DE LOI

M. Raf Terwingen (CD&V) souligne que la proposition de loi à l'examen résulte d'une intense concertation et collaboration entre les diverses parties concernées. Il renvoie en outre aux travaux de la commission d'enquête parlementaire chargée d'examiner les grands dossiers de fraude fiscale. Dans les recommandations, le rapport de cette commission d'enquête évoque l'instauration du principe "*una via*" (DOC 52 0034/004, p. 222). Dans le cadre du traitement de dossiers de fraude, le principe "*una via*" vise à réglementer la concertation entre l'administration fiscale et le ministère public, dans le respect des fonctions et de l'autonomie de chacun.

À l'issue de la commission d'enquête, le collège pour la lutte contre la fraude fiscale et sociale a institué un groupe de travail d'experts — composé notamment de magistrats et de représentants de l'administration fiscale — chargé de réfléchir à la mise en œuvre concrète de la recommandation formulée dans le rapport de la commission d'enquête. Le groupe de travail a rédigé une note intégrant déjà les observations formulées par le Conseil d'État.

M. Terwingen renvoie ensuite au rôle du principe de subsidiarité et au principe "*non bis in idem*" dans la rédaction de la proposition de loi à l'examen. Les administrations fiscales restent chargées de la détection et de la constatation de la fraude fiscale. Si, à un moment donné, des moyens supplémentaires sont nécessaires pour poursuivre les investigations, il peut être fait appel au pouvoir judiciaire. Dès la constatation d'infractions

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsvoorstel besproken tijdens haar vergaderingen van 13 en 27 maart en 17 april 2012.

De commissie heeft tijdens zijn vergadering van 13 maart 2012 met 8 stemmen tegen 3 beslist om geen advies van de Raad de State te vragen en met 9 tegen 2 stemmen om geen hoorzittingen over dit wetsvoorstel te houden.

Tijdens haar vergadering van 14 februari 2012 heeft de commissie beslist om de eerdere gedachtewisseling in de gemeenschappelijke vergadering met de commissie voor de Justitie met de voormalige staatssecretaris voor de Coördinatie van de Fraudebestrijding Carl Devlies (25 januari, 26 april en 21 juni 2011) als bijlage bij het verslag op te nemen.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HOOFDINDIENER VAN HET WETSVORSTEL

De heer Raf Terwingen (CD&V) benadrukt dat het voorliggende wetsvoorstel het resultaat is van veel overleg en samenwerking tussen diverse partijen. Hij verwijst bovendien naar de werkzaamheden van de onderzoekscommissie naar de grote fiscale fraude-dossiers. Het verslag van deze onderzoekscommissie spreekt in de aanbevelingen over de invoering van het "*una via*"-principe (DOC 52 0034/004, p. 222). "*Una via*" beoogt bij de behandeling van fraudedossiers een regeling uit te werken voor het overleg tussen fiscale administratie en openbaar ministerie, met respect voor beider functies en autonomie.

Na afloop van de onderzoekscommissie heeft het college voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude een werkgroep van experts opgericht — bestaande onder meer uit magistraten en vertegenwoordigers van de fiscale administratie — om te reflecteren over de concrete uitvoering van de aanbeveling uit het rapport van de onderzoekscommissie. De werkgroep heeft een nota opgesteld, waarin al rekening is gehouden met opmerkingen van de Raad van State.

De heer Terwingen verwijst vervolgens op de rol van het subsidiariteitsprincipe en het principe "*non bis in idem*" bij de redactie van het voorliggende wetsvoorstel. Het opsporen en vaststellen van fiscale fraude blijft de taak van de fiscale administraties. Zijn er echter op een gegeven moment bijkomende middelen nodig om verder te zoeken, dan kan beroep gedaan worden op de rechterlijke macht. Zodra er strafrechtelijke inbreuken

pénales, la police et le ministère public sont habilités à prendre d'autres initiatives et à engager des poursuites.

L'intervenant estime que le principe "*non bis in idem*" constitue l'élément essentiel de la règle "*una via*". Il convient à tout prix d'éviter l'utilisation simultanée de moyens publics du fait que le fisc et la justice travaillent en parallèle. La commission d'enquête chargée d'examiner les grands dossiers de fraude fiscale l'a déjà relevé. "*Una via*" signifie justement qu'il faut choisir une voie, mais en concertation avec les services administratifs concernés et la justice.

La proposition de loi à l'examen vise par ailleurs à harmoniser les éventuelles amendes infligées dans le cadre de la voie judiciaire ou de la voie administrative. La proposition de loi prévoit dès lors de porter le montant maximum des amendes pénales fiscales à 500 000 euros.

II. — DISCUSSION

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) fait observer que la proposition d'instaurer une réglementation "*una via*" fait depuis un certain déjà l'objet d'un débat à la Chambre. Il rappelle à la commission la proposition de loi qu'il a déposée à ce sujet au cours de la législature précédente (DOC 52 2210/001). L'intervenant reconnaît que la proposition de loi à l'examen est mieux construite et qu'elle intègre l'apport de nombreux spécialistes. M. Van der Maelen se félicite que la commission procède enfin à l'examen d'une proposition de loi "*una via*". Cela mettra un terme à une des principales difficultés dans le respect de la législation fiscale.

Ces dernières décennies, en Belgique, certains grands dossiers fiscaux traités par la justice n'ont jamais abouti. Les procédures d'instruction sont beaucoup trop longues. On a le sentiment que celui qui veut pratiquer la fraude fiscale en toute impunité, doit se livrer à de la grande fraude fiscale. Grâce à d'onnéux avocats, les batailles de procédure peuvent durer des années, si nécessaire 15 à 20 ans. La commission d'enquête instituée au cours de la législature précédente a créé une assise politique pour modifier la législation. Les grands dossiers de fraude doivent pouvoir être menés à bien.

Tous les services concernés devront collaborer afin de se répartir le travail. Les dossiers mineurs seront confiés à l'administration fiscale, les dossiers plus difficiles seront traités selon le principe "*una via*", les dossiers majeurs étant confiés à la justice. La justice devra ainsi traiter moins de dossiers.

zijn vastgesteld, is de politie en het openbaar ministerie bevoegd om verdere initiatieven te nemen en een vervolging in te stellen.

De spreker acht het principe van "*non bis in idem*" het belangrijkste bij de "*una via*"-regeling. Gelijktijdig gebruik over overheidsmiddelen, waarbij de fiscus en het gerecht parallel werken, moet absoluut vermeden kunnen worden. De onderzoekscommissie naar de grote fiscale fraude heeft dit eerder al aangestipt. "*Una via*" betekent juist één richting kiezen, maar in overleg met de betrokken administratieve diensten en het gerecht.

Het voorliggende wetsvoorstel beoogt daarnaast om de eventuele boetes uit de rechterlijke of de administratieve weg op elkaar af te stemmen. Het wetsvoorstel voorziet daarom in een verhoging van de strafrechtelijke fiscale boetes tot maximaal 500 000 euro.

II. — BESPREKING

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) wijst er op dat het voorstel om een "*una via*"-regeling in te voeren al enige tijd voorwerp van bespreking is in de Kamer. Hij herinnert de commissie aan zijn wetsvoorstel hierover uit de vorige legislatuur (DOC 52 2210/001). De spreker erkent dat het voorliggende wetsvoorstel beter is uitgewerkt en het resultaat is van de inbreng van vele specialisten. De heer Van der Maelen is verheugd dat de commissie eindelijk werk maakt van de behandeling van een wetsvoorstel "*una via*". Het zal een einde maken aan één van de grootste pijnpunten in de naleving van de fiscale wetgeving.

De laatste decennia is het in België zo dat grote fiscale dossiers door het gerecht nooit tot een goed einde gebracht worden. Onderzoeksprocedures duren veel te lang. Het gevoel leeft dat wie wil weggan met fiscale fraude, grote fiscale fraude moet begaan. Dankzij dure advocaten zijn jarenlange procedureslagen mogelijk, desnoods 15 tot 20 jaar. De onderzoekscommissie uit de vorige legislatuur heeft voor een politiek draagvlak gezorgd om de wetgeving te veranderen. De grootste fraudedossiers moeten met succes afgewerkt kunnen worden.

Alle betrokken diensten zullen moeten samenwerken om het werk onderling te verdelen. Kleinere dossiers zullen het werk zijn voor de fiscale administratie, de moeilijkere dossiers gaan naar de "*una via*", waarbij de grootste dossiers aan het gerecht zullen toegewezen worden. Het gerecht zal zo minder dossiers te verwerken krijgen.

M. Luk Van Biesen (Open Vld) se rallie aux observations de M. Van der Maelen. Il se félicite qu'une des recommandations de la commission d'enquête soit transposée dans la législation. Le Parlement ne doit pas se borner à créer une commission d'enquête, il faut également que les recommandations de celle-ci aboutissent par la suite à des mesures effectives. En effet, on ne peut plus tolérer que les fraudeurs qui disposent des bons avocats échappent systématiquement à une condamnation.

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) estime que la commission d'enquête de 2009 a fourni un très bon travail, y compris en comparaison avec d'autres commissions d'enquête ou commissions spéciales. On a peut-être même donné trop peu de publicité aux résultats de cette commission d'enquête. L'intervenant souligne l'importance d'une législation complète, de qualité et sans faille. Les fiscalistes suivront la nouvelle législation avec attention et chercheront les moyens de la contourner.

M. Van Hecke pointe la récente évolution marquée par la réforme de la transaction en 2011, donc après les propositions initiales relatives à la réglementation "*una via*". La transaction est une nouvelle possibilité pour la justice. À cet égard, il est hors de question qu'une transaction imposée par la justice soit inférieure à l'amende fiscale résultant d'un traitement administratif. L'objectif de l'"*una via*" ne souffre aucune discussion: transmettre les grands dossiers à la justice et régler le reste au sein de l'administration fiscale, mais il ne peut y avoir aucune concurrence malsaine possible entre ces deux voies.

Mme Veerle Wouters (N-VA) souscrit à l'objectif de la proposition de loi mais souligne l'importance d'une législation correcte. La proposition de loi antérieure de M. Van der Maelen a en effet suscité de nombreuses observations de la part du Conseil d'État (DOC 52 2210/002). Il s'est avéré après coup que l'amendement relatif à la transaction pour lequel on n'avait pas demandé l'avis du Conseil d'État (DOC 53 1208/007) ne pouvait pas s'appliquer aux cas de fraude fiscale. Mme Wouters est dès lors favorable à ce que l'on organise des auditions et demande l'avis du Conseil d'État avant d'entamer l'examen de la proposition de loi.

Le Code pénal social prévoit actuellement déjà une réglementation "*una via*". Il serait donc intéressant d'établir une comparaison avec la réglementation existante dans le code pénal social, également avant d'entamer l'examen de la proposition de loi. En outre, Mme Wouters souligne encore le travail effectué dans le cadre de l'actualisation de la "charte du contribuable"

De heer Luk Van Biesen (Open Vld) sluit zich aan bij de heer Van der Maelen. Het is een goede zaak dat een van de aanbevelingen van de onderzoekscommissie in wetgeving wordt omgezet. Het volstaat als parlement niet om onderzoekscommissie op te richten, er moet daarna ook effectief iets met de aanbevelingen ervan gebeuren. Het kan inderdaad niet langer toegelaten worden dat fraudeurs die beschikken over de juiste advocaten de dans systematische ontspringen.

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) meent dat de onderzoekscommissie uit 2009 heel degelijk werk geleverd heeft, ook in vergelijking met andere onderzoekscommissies of bijzondere commissies. Er is wellicht zelfs te weinig richtbaarheid gegeven aan de resultaten van deze onderzoekscommissie. De spreker wijst op het belang van een goede, volledige en waterdichte wetgeving. Fiscalisten zullen de nieuwe wetgeving met veel aandacht volgen en op zoek gaan naar achterpoortjes.

De heer Van Hecke wijst op de recente evolutie met de hervorming van de minnelijke schikking in 2011, dus na de initiële voorstellen over de "*una via*"-regeling. De minnelijke schikking is een nieuwe mogelijkheid voor het gerecht. Het kan daarbij niet de bedoeling zijn dat een minnelijke schikking bij het gerecht lager zou zijn dan de fiscale boete die volgt uit een administratieve behandeling. Er is geen enkele discussie mogelijk over de doelstelling van de "*una via*": de grote dossiers naar het gerecht brengen en de rest binnen de fiscus afhandelen, maar er mag geen ongezonde concurrentie tussen beide pistes mogelijk zijn.

Mevrouw Veerle Wouters (N-VA) gaat akkoord met doel van het wetsvoorstel maar wijst op het belang van een correctie wetgeving. Het vroegere wetsvoorstel van de heer Van der Maelen heeft immers aanleiding gegeven tot heel wat opmerkingen van de Raad van State (DOC 52 2210/002). Het amendement met betrekking tot de minnelijke schikking waarvoor geen advies van de Raad van State werd gevraagd (DOC 53 1208/007) bleek achteraf niet van toepassing te kunnen zijn op gevallen van fiscale fraude. Mevrouw Wouters is daarom gewonnen voor hoorzittingen en het advies van de Raad van State vooraleer de bespreking van het wetsvoorstel aan te vatten.

Het Sociaal Strafwetboek voorziet momenteel al in een "*una via*"-regeling. Het zou dus een goede piste zijn om een vergelijking te maken met de bestaande regeling in het sociaal strafwetboek, eveneens voor de bespreking van het wetsvoorstel aan te vatten. Mevrouw Wouters wijst daarnaast nog op het gedane werk in het kader van de actualisering van het "charter van

par M. Bernard Clerfayt, ancien secrétaire d'État à la Modernisation du Service public fédéral Finances, à la Fiscalité environnementale et à la Lutte contre la fraude fiscale.

M. Georges Gilkinet (Ecolo-Groen) rappelle l'importance de la commission d'enquête parlementaire sur les grands dossiers de fraude fiscale. La proposition d'une règle "*una via*" ne date donc pas d'aujourd'hui. Mais dans les circonstances économiques et budgétaires actuelles, la lutte contre la grande fraude fiscale est encore devenue plus importante. Il est impensable de ne pas intensifier cette lutte alors que tous les autres secteurs de la société sont mis à contribution pour des économies ou des recettes nouvelles. Ce pas en avant dans le cadre de "*l'una via*" ne peut toutefois pas occulter que de nombreuses recommandations de la commission d'enquête parlementaire sont restées lettre morte jusqu'ici. M. Gilkinet souscrit à la remarque de M. Van Hecke, selon laquelle il convient absolument d'éviter les possibilités de contourner la législation.

M. Hagen Goyvaerts (VB) déplore — indépendamment de l'objectif de la proposition de loi instaurant le principe "*una via*" — la précipitation dont la majorité fait preuve. Les autres recommandations de la commission d'enquête parlementaire ne sont exécutées qu'au compte-gouttes. La remarque de M. Van Hecke sur d'éventuelles modifications du texte visant à éviter des effets indésirables, fait précisément craindre que l'on ne fournisse pas un travail juridique sur mesure. L'intervenant renvoie à cet égard à la législation sur la transaction, qui serait à nouveau modifiée, ce qui ne favorise pas la sécurité juridique dans ce domaine. M. Goyvaerts plaide dès lors pour que l'on demande l'avis du Conseil d'État sur la proposition de loi à l'examen.

M. John Crombez, secrétaire d'État à la Lutte contre la fraude sociale et fiscale, adjoint au premier ministre, souscrit à la remarque de M. Gilkinet selon laquelle la lutte contre la fraude doit retenir toute l'attention, à présent que les autorités demandent des efforts au reste de la population. C'est une question d'équité. C'est également pourquoi il faut donner la priorité à la lutte contre la grande fraude fiscale — par le biais d'un traitement plus rapide et efficace des dossiers.

Le rapport de la commission d'enquête parlementaire date déjà de trois ans. Il est donc plus que temps de mettre en œuvre ses recommandations. La commission d'enquête a effectivement assuré une assise politique et son rapport a influencé la rédaction de l'actuel ac-

de la *belastingplichtige*" par le *heer Bernard Clerfayt*, toenmalig staatssecretaris voor de Modernisering van de Federale Overheidsdienst Financiën, de Milieufiscaliteit en de Bestrijding van de fiscale fraude.

De heer Georges Gilkinet (Ecolo-Groen) herinnert aan het belang van de parlementaire onderzoekscommissie naar de grote fiscale fraude-dossiers. Het voorstel voor een "*una via*"-regeling dateert dus niet van vandaag. Maar in de huidige economische en budgettaire omstandigheden is de strijd tegen de grote fiscale fraude nog belangrijker geworden. Het gaat niet op om deze strijd niet intensiever te worden, terwijl alle andere maatschappelijke sectoren worden aangesproken door besparingen of nieuwe inkomsten. De stap voorwaarts in het kader van de "*una via*" mag echter niet doen vergeten dat er nog vele aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie overblijven waar tot dusver zo goed als niets mee is aangevangen. De heer Gilkinet sluit zich aan bij de opmerking van de heer Van Hecke dat achterpoortjes in de wetgeving absoluut vermeden moeten worden.

De heer Hagen Goyvaerts (VB) betreurt — los van de doelstelling van het wetsvoorstel voor een "*una via*"-regeling — de haast waarmee de meerderheid wil vooruitgaan. De overige aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie worden maar met mondjesmaat uitgevoerd. De opmerking van de heer Van Hecke, over eventuele wijzigingen aan de tekst om ongewenste effecten te vermijden, doet juist vrezen dat er geen juridisch maatwerk geleverd zal worden. De spreker verwijst in dit verband naar de wetgeving over de minnelijke schikking, die nu alweer gewijzigd zou worden, wat de rechtszekerheid in dit domein niet ten goede komt. De heer Goyvaerts pleit daarom voor een advies van de Raad van de State over het voorliggende wetsvoorstel.

De heer John Crombez, staatssecretaris voor de Bestrijding van de sociale en de fiscale fraude, toegevoegd aan de eerste minister, is het eens met de opmerking van de heer Gilkinet dat de strijd tegen de fraude alle aandacht moet krijgen, nu de overheid inspanningen vraagt van de rest van de bevolking. Dit is een kwestie van rechtvaardigheid. Daarom ook moet de strijd tegen de grote fiscale fraude — een succesvolle en een snellere afhandeling van de dossiers — prioriteit krijgen.

Het rapport van de parlementaire onderzoekscommissie is ondertussen al drie jaar oud. Het is dus zeker niet te vroeg om werk te maken van de aanbevelingen ervan. De onderzoekscommissie heeft wel degelijk voor een politiek draagvlak gezorgd en het verslag ervan

cord de gouvernement. Il ne paraît pas opportun au secrétaire d'État d'organiser de nouvelles auditions, dès lors que les travaux préparatoires à la proposition de loi ont été importants.

Le secrétaire d'État souligne l'importance du commentaire des articles 3 et 4, où l'on peut lire: *“Par cet article, pour les dossiers fiscaux dans lesquels une sanction administrative a déjà été appliquée et qui font tout de même l'objet de poursuites pénales, seules les sanctions administratives ne sont plus exigibles.”* (DOC 53 1973/001, p. 10). Une fois qu'une procédure est engagée, il convient donc de bien réfléchir à la poursuite de celle-ci. Si une sanction administrative a déjà été prononcée, cela signifie que le dossier a déjà une certaine base. On attache beaucoup d'importance à la fixation des amendes, et surtout à la proportionnalité. Les deux voies, administrative ou juridique, doivent pouvoir être aussi “dissuasives”.

L'administration aura également un rôle à jouer au niveau du calcul pénal de la base imposable. C'est là une disposition qui, selon le secrétaire d'État, revêt une grande importance. Les lois et les procédures peuvent être améliorées et rendues plus efficaces. Doivent cependant suivre, dans la foulée, suffisamment d'amendes, qui doivent de surcroît être perçues.

On a déjà souligné une certaine analogie entre les fraudes fiscale et sociale, par exemple en ce qui concerne le principe *“non bis in idem”*. Les développements de la proposition de loi le mentionnent également cà et là, mais la “charte du contribuable” empêche, selon le secrétaire d'État, toute véritable comparaison avec le Code pénal social.

Le collège qui appréciera les affaires proprement dites se voit attribuer un rôle important. La finalité des choix que le collège fera est cruciale. Qui est le mieux à même de mener à bien quel type de dossier? Il faut à cet égard veiller à la disponibilité de l'expertise de plusieurs disciplines et des moyens nécessaires.

III. — DISCUSSION DES ARTICLES

Article 1er

Cet article ne fait l'objet d'aucune observation.

L'article 1er est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

heeft de redactie van het huidige regeerakkoord beïnvloed. Verdere hoorzittingen lijken de staatssecretaris niet opportuun, aangezien veel werk aan het wetsvoorstel is vooraf gegaan.

De staatssecretaris wijst op het belang van de memorie van toelichting bij de artikelen 3 en 4, waar staat: *“Door dit artikel wordt voor de fiscale dossiers waar al een administratieve sanctie is opgelegd en die alsnog strafrechtelijk vervolgd worden enkel de administratieve sanctie niet meer opeisbaar.”* (DOC 53 1973/001, p.10) Eens een procedure wordt ingeleid, moet dus goed worden nagedacht over de verdere uitwerking van de procedure. Is er al een administratieve sanctie uitgesproken, dan betekent dat een dossier met al een zekere basis. Er wordt veel belang gehecht aan de bepaling van de boetes, en vooral aan de proportionaliteit. Beide wegen, administratief of juridisch, moeten even “afschrikwekkend” kunnen zijn.

Ook bij strafrechtelijke berekeningen van de belastbare basis zal de administratie een rol te spelen hebben. Dit is een bepaling die volgens de staatssecretaris van groot belang is. De wetten en de procedures kunnen beter en efficiënter. Daarna moeten er echter ook voldoende boetes volgen die bovendien ingevorderd worden.

Er is al gewezen op enige analogie tussen de fiscale en de sociale fraude, bijvoorbeeld *“non bis in idem”*. Ook de memorie van toelichting van het wetsvoorstel stipt dit soms aan, maar het “charter van de belastingplichtige” maakt dat een vergelijking met sociaal strafwetboek volgens de staatssecretaris niet echt opgaat.

Het college dat de zaken zelf zal beoordelen, krijgt een grote rol toebedeeld. De finaliteit van de keuzes die het college zal maken is cruciaal. Wie kan welk soort dossier het beste tot een goed einde brengen? Er moet daarbij gewaakt worden over de nodige middelen en expertise uit meerdere disciplines.

III. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 1 wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 2

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) et consorts présentent un amendement n° 1 (DOC 53 1973/004), qui tend à remplacer l'alinéa proposé dans l'article 29 du Code de d'instruction criminelle par un nouveau texte.

M. Raf Terwingen (CD&V), coauteur, explique que l'amendement précise quels fonctionnaires sont compétents pour se concerter avec le procureur du Roi.

L'amendement n° 1 est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

Art. 3

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) et consorts présentent un amendement n° 2 (DOC 53 1973/004), qui tend à remplacer l'alinéa proposé dans l'article 444 du Code des impôts sur les revenus 1992 (WIB 92) par un nouveau texte.

M. Raf Terwingen (CD&V), coauteur, précise qu'au moment où le juge pénal est saisi d'une affaire, l'accroissement d'impôt devient non exigible. En outre, la suspension de l'exigibilité de l'accroissement d'impôt est levée et l'on évite qu'un accroissement d'impôt ne soit prescrit en raison de la durée de l'instruction judiciaire.

À cet égard, *M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)* demande comment il est prévu d'informer le fisc du fait que le tribunal procède à une citation, si le fisc ne se porte pas partie civile.

Un représentant du vice-premier ministre et ministre des Finances et du Développement durable, chargé de la Fonction publique, souligne que la proposition de loi à l'examen résulte du travail effectué par le groupe de travail "una via" et que l'on a choisi, lors de la rédaction de celle-ci, de ne régler que le cadre général par un texte de loi. Les règles de procédure concrètes seront réglées, dans le respect de l'autonomie du ministère public, par le biais de circulaires des ministres des Finances et de la Justice. Il faudra ainsi veiller à ce que le fisc soit informé du nom de la personne physique ou morale, des faits pénalement punissables qui font l'objet de l'action ou de la saisine du tribunal correctionnel.

Mme Muriel Gerkens (Ecolo-Groen), présidente, demande si l'on a prévu qu'une transaction par la voie judiciaire ne peut pas donner lieu à une amende inférieure à celle qui aurait résulté d'une poursuite du

Art. 2

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) c.s. dient het amendement nr. 1 in (DOC 53 1973/004), dat ertoe strekt het voorgestelde lid in artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering te vervangen door een nieuwe tekst.

De heer Raf Terwingen (CD&V), mede-indiener, verklaart dat het amendement verduidelijkt welke ambtenaren bevoegd zijn om te overleggen met de procureur des Konings.

Amendement nr. 1 wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 3

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) c.s. dient het amendement nr. 2 in (DOC 53 1973/004) dat ertoe strekt het voorgestelde lid in artikel 444 van het Wetboek van de inkomstenbelasting 1992 (WIB 92) te vervangen.

De heer Raf Terwingen (CD&V), mede-indiener, verduidelijkt dat op het ogenblik wanneer een zaak aanhangig gemaakt wordt bij de strafrechter, de belastingverhoging niet meer opeisbaar wordt. Bovendien wordt de schorsing van de opeisbaarheid van de belastingverhoging opgeheven en wordt verhinderd dat een belastingverhoging verjaart wegens de duur van het gerechtelijk onderzoek.

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) vraagt hoe daarbij geregeld wordt dat de fiscus — indien die zich geen burgerlijke partij stelt — op de hoogte kan zijn van het feit dat het gerecht tot een dagvaarding overgaat.

Een vertegenwoordiger van de vice-eerste minister en minister van Financiën en Duurzame Ontwikkeling, belast met Ambtenarenzaken, wijst er op dat het voorliggende wetsvoorstel een resultaat is van de werkgroep "una via" en er bij de redactie van het wetsvoorstel voor gekozen is om slechts het algemene kader met een wettekst te regelen. De concrete procedureregels, met respect voor de autonomie van het openbaar ministerie, zullen geregeld worden via omzendbrieven van de ministers van Financiën en Justitie. Zo zal geregeld moeten worden dat de fiscus in kennis wordt gesteld van de naam van natuurlijke persoon of rechtspersoon, de strafrechtelijk strafbare feiten die het voorwerp uitmaken van de strafdading of van de aanhangigmaking bij de correctionele rechtbank.

Mevrouw Muriel Gerkens (Ecolo-Groen), voorzitter, vraagt of geregeld is dat een minnelijke schikking via de gerechtelijke weg geen lagere boete zou opleveren dan de boete die het gevolg zou zijn geweest van een verde-

traitement administratif d'un dossier de fraude. L'article 216*bis* du Code d'instruction criminelle prévoit une transaction moyennant l'accord du SPF Finances. En ira-t-il de même ici? Dispose-t-on déjà d'exemples de la transaction telle qu'étendue depuis la loi du 14 avril 2011 portant des dispositions diverses?

Un représentant du vice-premier ministre et ministre des Finances et du Développement durable, chargé de la Fonction publique, répond que dans le cadre de l'application de la transaction judiciaire, le fisc doit effectivement être d'accord et doit être indemnisé. Il appartient au procureur du Roi, à l'occasion de la description dans le temps et dans l'espace de la transaction de tenir compte des sanctions administratives décidées, prévues par le CIR 92 ou le Code de la taxe sur la valeur ajoutée.

L'amendement n° 2 est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

Art. 4

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) et consorts présentent l'amendement n° 3 (DOC 53 1973/004) tendant à remplacer l'article 445, alinéa 3, du CIR 92 proposé par un nouveau texte.

M. Raf Terwingen (CD&V), coauteur, renvoie à l'amendement n° 2. Par analogie avec ce dernier, il prévoit de rendre les amendes fiscales non exigibles lorsque le juge correctionnel correctionnel est saisi d'un dossier de fraude.

Mme Veerle Wouters (N-VA) demande des précisions à propos du texte de l'amendement n° 3. Le terme "non-lieu" renvoie-t-il seulement au classement sans suite du dossier judiciaire ou également à l'usage de la transaction étendue?

Un représentant du vice-premier ministre et ministre des Finances et du Développement durable, chargé de la Fonction publique, répond qu'il renvoie seulement au classement sans suite. Le terme "non-lieu" s'applique aux dossiers pour lesquels un juge d'instruction a été désigné. Ces dossiers sont adressés à la chambre du conseil, qui décide du non-lieu ou du renvoi devant le tribunal. En cas de classement sans suite, le dossier se trouve toujours au parquet, et aucun juge d'instruction n'est encore intervenu. La proposition de loi à l'examen fait référence aux amendes administratives en cas de non-lieu, afin d'éviter qu'aucune amende ne soit appliquée dans ce type de procédures.

re administrative behandeling van een fraudedossier. Het artikel 216*bis* van het Wetboek van strafvordering voorziet in een minnelijke schikking mits het akkoord van de FOD Financiën. Dat zal ook hier het geval zijn? Zijn er al voorbeelden voorhanden van de minnelijke schikking, verruimd sinds de wet van 14 april 2011 houdende diverse bepalingen?

Een vertegenwoordiger van de vice-eersteminister en minister van Financiën en Duurzame Ontwikkeling, belast met Ambtenarenzaken, antwoordt dat bij toepassing van de gerechtelijke minnelijke schikking de fiscus effectief akkoord moet gaan en schadeloos gesteld worden. Het is aan de procureur des Konings om bij het omschrijven in tijd en ruimte van de minnelijke schikking om daarbij rekening te houden met de opgelegde administratieve sancties uit het WIB 92 of het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde.

Amendement nr. 2 wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 4

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) c.s. dient het amendement nr. 3 in (DOC 53 1973/004) dat ertoe strekt het voorgestelde derde lid in artikel 445 van het WIB 92 te vervangen door een nieuwe tekst.

De heer Raf Terwingen (CD&V), mede-indiener, verwijst naar het amendement nr. 2. Naar analogie met het amendement nr. 2 worden fiscale geldboetes niet opeisbaar bij een aanhangigmaking van een fraudedossier bij de strafrechter.

Mevrouw Veerle Wouters (N-VA) vraagt verduidelijking bij de tekst van het amendement nr. 3. Wordt met de term "buitenvervolginstelling" enkel de seponering van het gerechtelijk dossier bedoeld, of ook het gebruik van de verruimde minnelijke schikking?

Een vertegenwoordiger van de vice-eerste minister en minister van Financiën en Duurzame Ontwikkeling, belast met Ambtenarenzaken, antwoordt dat enkel de seponering wordt bedoeld. De term "buitenvervolginstelling" verwijst naar een dossier waarvoor een onderzoeksrechter is aangesteld. Een dergelijk dossier gaat naar de raadkamer, die beslist over een buitenvervolginstelling of een verwijzing naar de rechtbank. Bij een seponering is het dossier nog steeds bij het parket en is nog geen onderzoeksrechter tussengekomen. Het voorliggende wetsvoorstel verwijst naar de administratieve boetes bij een buitenvervolginstelling, om te vermijden dat bij een dergelijke procedures geen enkele boete zou volgen.

L'amendement n° 3 est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

Art. 5

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) et consorts présentent l'amendement n° 4 (DOC 53 1973/004) tendant à supprimer l'article 449, alinéa 2, du CIR 92 proposé. *M. Raf Terwingen (CD&V)*, coauteur, déclare que l'alinéa 2 proposé est rendu superflu par les dispositions des amendements nos 2 et 3.

L'amendement n° 4 est adopté par 10 voix et 3 abstentions. L'article 5, ainsi modifié, est ensuite adopté par 10 voix et 3 abstentions.

Art. 6

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) et consorts présentent l'amendement n° 5 (DOC 53 1973/004) tendant à remplacer l'article 460, § 2, alinéa 2, du CIR 92 proposé. *M. Raf Terwingen (CD&V)*, coauteur, indique que l'amendement à l'examen tend à remplacer, d'une part, les mots "les faits" par les mots "les faits pénalement punissables" et, d'autre part, les mots "poursuivre pénalement" par le mot "poursuivre".

L'amendement n° 5 est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

Art. 7

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) et consorts présentent l'amendement n° 6 (DOC 53 1973/004) tendant à remplacer l'article 461, alinéa 1er, du CIR 92 proposé. *M. Raf Terwingen (CD&V)*, coauteur, précise que l'amendement n° 6 vise à clarifier le pouvoir reconnu au procureur du Roi de demander l'avis du directeur régional compétent.

L'amendement n° 6 est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

Art. 8

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) et consorts présentent l'amendement n° 7 (DOC 53 1973/004) tendant à remplacer l'article 462 du CIR 92 proposé. *M. Raf Terwingen (CD&V)*, coauteur, souligne que l'amendement à

Amendement nr. 3 wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 5

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) c.s. dient het amendement nr. 4 in (DOC 53 1973/004) dat ertoe strekt het tweede lid in het voorgestelde artikel 449 van het WIB 92 weg te laten. *De heer Raf Terwingen (CD&V)*, mede-indiener, verklaart dat het voorgestelde tweede lid overbodig is geworden met de bepalingen van de amendementen nrs. 2 en 3.

Amendement nr. 4 wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen. Het aldus gewijzigde artikel 5 wordt vervolgens aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 6

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) c.s. dient het amendement nr. 5 in (DOC 53 1973/004) dat ertoe strekt de tekst van het voorgestelde lid van artikel 460, § 2, WIB 92 te vervangen. *De heer Raf Terwingen (CD&V)*, mede-indiener, wijst er op dat met het amendement enerzijds "de feiten" wordt vervangen door "de strafrechtelijk strafbare feiten" en anderzijds "strafrechtelijk vervolgen" wordt vervangen door "vervolgen".

Amendement nr. 5 wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 7

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) c.s. dient het amendement nr. 6 in (DOC 53 1973/004) dat ertoe strekt het voorgestelde eerste lid van het artikel 461 van het WIB 92 te vervangen door een nieuwe tekst. *De heer Raf Terwingen (CD&V)*, mede-indiener, verduidelijkt dat het amendement nr. 6 de bevoegdheid van de procureur des Konings verduidelijkt om advies te vragen aan de bevoegde gewestelijke directeur.

Amendement nr. 6 wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 8

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) c.s. dient het amendement nr. 7 in (DOC 53 1973/004) dat ertoe strekt het voorgestelde artikel 462 van het WIB 92 te vervangen door een nieuwe tekst. *De heer Raf Terwingen*

l'examen permet au procureur du Roi d'être informé des faits pénalement punissables lors de la concertation prévue par l'article 29, alinéas 2 et 3, du Code d'instruction criminelle.

L'amendement n° 7 est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

Art. 9 à 12

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation et sont successivement adoptés par 10 voix et 3 abstentions.

Art. 13

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) et consorts présentent un amendement n° 8 (DOC 53 1973/004) qui tend à remplacer l'article 13 par un nouveau texte. *M. Raf Terwingen (CD&V), coauteur*, explique que l'amendement améliore la formulation de l'article 13.

L'amendement n° 8 est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

Art. 14

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) et consorts présentent un amendement n° 9 (DOC 53 1973/004) qui tend à remplacer par un nouveau texte l'alinéa proposé de l'article 72 du Code de la TVA. *M. Raf Terwingen (CD&V), coauteur*, explique que cet amendement — par analogie avec la réglementation du CIR92 — précise le moment à partir duquel les amendes fiscales ne sont plus exigibles. L'amendement prévoit par ailleurs la levée de la suspension de l'exigibilité des amendes fiscales ainsi que la suspension de la prescription de l'action en recouvrement à l'égard des amendes fiscales dont l'exigibilité est suspendue par l'intentement de l'action publique. L'ordonnance de non-lieu met un terme à la suspension de la prescription.

L'amendement n° 9 est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

(CD&V), *mede-indiener*, wijst er op dat het amendement de procureur des Konings toestaat om op de hoogte te worden gesteld van de strafrechtelijk strafbare feiten tijdens het overleg bedoeld in artikel 29, tweede en derde lid van het Wetboek van Strafvordering.

Amendement nr. 7 wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 9 tot 12

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

De artikelen 9 tot 12 worden achtereenvolgens aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 13

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) c.s. dient het amendement nr. 8 in (DOC 53 1973/004) dat ertoe strekt het artikel 13 te vervangen door een nieuwe tekst. *De heer Raf Terwingen (CD&V), mede-indiener*, verduidelijkt dat het amendement de formulering van het artikel 13 verbetert.

Amendement nr. 8 wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 14

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) c.s. dient het amendement nr. 9 in (DOC 53 1973/004) dat ertoe strekt het voorgestelde lid van artikel 72 van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde te vervangen door een nieuwe tekst. *De heer Raf Terwingen (CD&V), mede-indiener*, verklaart dat dit amendement — naar analogie met de regeling voor het WIB 92 — verduidelijkt vanaf welk tijdstip fiscale geldboetes niet meer opeisbaar zijn. Het amendement voorziet ook in de opheffing van de schorsing van de opeisbaarheid van de fiscale geldboetes en in de schorsing van de verjaring van de vordering tot voldoening van fiscale geldboetes waarvan de opeisbaarheid door de aanhangigmaking van de strafvordering werd geschorst. De beschikking van buitenvervolginstelling maakt een einde aan de schorsing van de verjaring.

Amendement nr. 9 wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 15

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) et consorts présentent un amendement n° 10 (DOC 53 1973/004) qui tend à supprimer l'article 15. *M. Raf Terwingen (CD&V), coauteur*, explique que l'article 15 est superflu, compte tenu de la modification apportée à l'article 72 du Code de la taxe sur la valeur ajoutée par l'article 14 de la proposition de loi à l'examen.

L'amendement n° 10 est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

Art. 16

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) et consorts présentent un amendement n° 11 (DOC 53 1973/004) qui tend à remplacer les §§ 2 et 3 de l'article 74 du Code de la taxe sur la valeur ajoutée. *M. Raf Terwingen (CD&V), coauteur*, explique que l'amendement vise à améliorer la lisibilité du Code.

L'amendement n° 11 est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

Art. 17

Cet article ne donne lieu à aucune observation et est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

Art. 18

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) et consorts présentent un amendement n° 12 (DOC 53 1973/004) qui tend à remplacer par un nouveau texte l'article 74ter proposé du Code de la taxe sur la valeur ajoutée. *M. Raf Terwingen (CD&V), coauteur*, renvoie à la justification de l'amendement n° 7.

L'amendement n° 12 est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

Art. 19 et 20

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Art. 15

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) c.s. dient het amendement nr. 10 in (DOC 53 1973/004) dat ertoe strekt het artikel 15 weg te laten. *De heer Raf Terwingen (CD&V), mede-indiener*, verklaart dat het artikel 15 overbodig is gezien de wijziging aan artikel 72 van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde door het artikel 14 van het voorliggende wetsvoorstel.

Amendement nr. 10 wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 16

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) c.s. dient het amendement nr. 11 in (DOC 53 1973/004) dat ertoe strekt de §§ 2 en 3 van het artikel 74 van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde te vervangen. *De heer Raf Terwingen (CD&V), mede-indiener*, verklaart dat het amendement een betere leesbaarheid van het wetboek beoogt.

Amendement nr. 11 wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 17

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 17 wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 18

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) c.s. dient het amendement nr. 12 in (DOC 53 1973/004) dat ertoe strekt het voorgestelde artikel 74ter van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde te vervangen door een nieuwe tekst. *De heer Raf Terwingen (CD&V), mede-indiener*, verwijst naar de toelichting bij het amendement nr. 7.

Amendement nr. 12 wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 19 en 20

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Les articles 19 et 20 sont successivement adoptés par 10 voix et 3 abstentions.

Art. 21

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) et consorts présentent l'amendement n° 13 (DOC 53 1973/004) tendant à supprimer les mots “, alinéas 1er et 2,” dans l'article 21 de la proposition de loi à l'examen. *M. Raf Terwingen (CD&V), coauteur*, souligne que l'article 73^{quater} du Code de la taxe sur la valeur ajoutée, auquel renvoie l'article 21 de la proposition de loi à l'examen, ne comporte qu'un seul alinéa.

L'amendement n° 13 est adopté par 10 voix et 3 abstentions. L'article 21, ainsi modifié, est ensuite adopté par 10 voix et 3 abstentions.

Art. 22

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 22 est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

Art. 23

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) et consorts présentent l'amendement n° 14 (DOC 53 1973/004) tendant à remplacer les §§ 2 et 3 de l'article 207^{septies} du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe. *M. Raf Terwingen (CD&V), coauteur*, déclare que la modification proposée vise à améliorer la lisibilité du texte.

L'amendement n° 14 est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

Art. 24 à 28

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Les articles 24 à 28 sont successivement adoptés par 10 voix et 3 abstentions.

De artikelen 19 en 20 worden achtereenvolgens aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 21

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) c.s. dient het amendement nr. 13 in (DOC 53 1973/004) dat ertoe strekt de woorden “, eerste en tweede lid,” in het artikel 21 van het voorliggende wetsvoorstel weg te laten. *De heer Raf Terwingen (CD&V), mede-indiener*, wijst er op dat het artikel 73^{quater} van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde, waaraan artikel 21 in het voorliggende wetsvoorstel refereert, slechts uit één lid bestaat.

Amendement nr. 13 wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen. Het aldus gewijzigde artikel 21 wordt vervolgens aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 22

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 22 wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 23

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) c.s. dient het amendement nr. 14 in (DOC 53 1973/004) dat ertoe strekt de §§ 2 en 3 van het artikel 207^{septies} van het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Grifffierechten te vervangen. *De heer Raf Terwingen (CD&V), mede-indiener*, verklaart dat de voorgestelde wijziging een betere leesbaarheid van de tekst beoogt.

Amendement nr. 14 wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 24 tot 28

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

De artikelen 24 tot 28 worden achtereenvolgens aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 29

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) et consorts présentent un amendement n° 15 (DOC 53 1973/004) qui tend à remplacer l'article 29 par un nouveau texte remplaçant les §§ 2 et 3 de l'article 133*novies* du Code des droits de succession. *M. Raf Terwingen (CD&V)* indique que cette modification améliorera la lisibilité du texte.

L'amendement n° 15 est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

Art. 30

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 30 est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

Art. 31

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) et consorts présentent un amendement n° 16 (DOC 53 1973/004) qui tend à remplacer l'ensemble de l'article par un nouveau texte. *M. Raf Terwingen (CD&V), coauteur*, précise que la nouvelle version de l'article 31 améliore la lisibilité du texte de l'article 207*nonies* du Code des droits et taxes divers.

L'amendement n° 16 est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

Art. 32 à 34

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Les articles 32 à 34 sont successivement adoptés par 10 voix et 3 abstentions.

Art. 35

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) et consorts présentent un amendement n° 17 (DOC 53 1973/004) qui tend à supprimer l'article 35 contenant les dispositions transitoires. *M. Raf Terwingen (CD&V), coauteur*, indique que le principe "*non bis in idem*" sera applicable pour tous les dossiers portant sur des faits pénalement punissables

Art. 29

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) c.s. dient het amendement nr. 15 in (DOC 53 1973/004) dat ertoe strekt het artikel 29 te vervangen door een nieuwe tekst, waardoor §§ 2 en 3 van het artikel 133*novies* van het Wetboek der successierechten worden vervangen. *De heer Raf Terwingen (CD&V)* geeft aan dat de wijziging de leesbaarheid van de tekst zal verbeteren.

Amendement nr. 15 wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 30

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 30 wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 31

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) c.s. dient het amendement nr. 16 in (DOC 53 1973/004) dat ertoe strekt het gehele artikel te vervangen door een nieuwe tekst. *De heer Raf Terwingen (CD&V), mede-indiener*, verklaart dat de nieuwe versie van het artikel 31 de leesbaarheid van de tekst van het artikel 207*nonies* van het Wetboek diverse rechten en taksen verbetert.

Amendement nr. 16 wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 32 tot 34

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

De artikelen 32 tot 34 worden achtereenvolgens aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 35

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) c.s. dient het amendement nr. 17 in (DOC 53 1973/004) dat ertoe strekt het artikel 35 met de overgangsbepalingen weg te laten. *De heer Raf Terwingen (CD&V), mede-indiener*, verklaart dat het principe "*non bis in idem*" daarmee worden toegepast op alle zaken die strafrechtelijk strafbare feiten bevatten.

L'amendement n° 17 est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

*
* *

IV. — VOTE SUR L'ENSEMBLE

Conformément à l'article 82.1 du Règlement de la Chambre des représentants, la commission s'est réunie le 17 avril 2012 pour voter sur l'ensemble.

La commission a examiné les observations d'ordre légistique formulées par le service juridique au sujet du texte adopté le 27 mars 2012. La commission a décidé d'apporter les améliorations légistiques suggérées, en tenant compte des remarques suivantes:

1. Dans l'article 2, les textes français ("*peuvent participer aux concertations précitées*") et néerlandais ("*kunnen aanwezig zijn op voornoemd overleg*") du nouvel alinéa 3 proposé de l'article 29 du Code d'Instruction criminelle ne correspondent pas. "*Participer*" va plus loin que "*aanwezig zijn*".

M. Raf Terwingen (CD&V), coauteur, trouve que la *ratio legis* des auteurs correspond davantage au terme français "*participer*". Il propose par conséquent de remplacer la version néerlandaise du texte par "*kunnen deelnemen aan het overleg*".

Mme Veerle Wouters (N-VA) souligne à cet égard que la justification de l'amendement n° 2 de M. Van der Maelen et consorts (DOC 53 1973/004, p. 1) comporte à nouveau, de manière cohérente, les expressions "*aanwezig zijn*" et "*être présents*".

La commission se range à l'avis de M. Terwingen et décide d'adapter la version néerlandaise.

2. Dans les chapitres 3 et 5, les articles de la proposition de loi ne suivent pas l'ordre des articles du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe et du Code des droits et taxes divers. Il convient ou bien d'adapter l'ordre des articles dans la proposition de loi, ou bien d'insérer de nouvelles sections dans les deux chapitres.

M. Raf Terwingen (CD&V), coauteur, préconise d'adapter l'ordre des articles, plutôt que de créer de nouvelles sections dans les deux chapitres.

Amendement nr. 17 wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

*
* *

IV. — STEMMING OVER HET GEHEEL

Overeenkomstig artikel 82.1 van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers is de commissie op 17 april 2012 bijeengekomen om over het geheel te stemmen.

De commissie heeft de wetgevingstechnische opmerkingen onderzocht die de juridische dienst heeft geformuleerd over de op 27 maart 2012 aangenomen tekst. De commissie heeft de besloten de aan de aangenomen tekst gesuggereerde wetgevingstechnische verbeteringen aan te brengen, rekening houdend met de volgende opmerkingen.

1. In artikel 2 stemmen de Franse ("*peuvent participer aux concertations précitées*") en de Nederlandse tekst ("*kunnen aanwezig zijn op voornoemd overleg*") van het ontworpen nieuwe derde lid van artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering niet overeen. "*Participer*" is meer dan alleen "*aanwezig zijn*".

De heer Raf Terwingen (CD&V), mede-indiener, vindt dat de *ratio legis* van de indieners beter aansluit bij de Franstalige term "*participer*". Hij stelt dan ook voor om de Nederlandse versie van de tekst te veranderen in "*kunnen deelnemen aan het overleg*".

Mevrouw Veerle Wouters (N-VA) merkt daarbij op dat de verantwoording bij het amendement nr. 2 van de heer Van der Maelen c.s. (DOC 53 1973/004, p. 1) dan weer consequent spreekt over "*aanwezig zijn*" en "*être présents*".

De commissie sluit zich aan bij het standpunt van de heer Terwingen en opteert ervoor om de Nederlandse versie aan te passen.

2. In de hoofdstukken 3 en 5 volgen de artikelen van het wetsvoorstel niet de volgorde van de artikelen van respectievelijk het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten en het Wetboek Diverse Rechten en Taksen. Ofwel wordt de volgorde van de artikelen in het wetsvoorstel aangepast, ofwel worden nieuwe afdelingen in de beide hoofdstukken ingevoegd.

De heer Raf Terwingen (CD&V), mede-indiener, opteert ervoor om de volgorde van de artikelen aan te passen, eerder dan nieuwe afdelingen in de beide hoofdstukken te maken.

La commission suit la proposition de M. Terwingen.

3. La note de légistique suggère de supprimer, à l'article 8, dans l'article 462 proposé du CIR 92, le renvoi à l'article 29, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle.

Un représentant du secrétaire d'État à la Lutte contre la fraude sociale et fiscale, adjoint au premier ministre, s'oppose à cette suggestion de modification. Le renvoi à l'alinéa 2 de l'article 29 du Code d'instruction criminelle a pour but d'éviter toute possibilité de discussion juridique concernant la concertation visée à l'article 29.

La commission décide de conserver le texte de l'article 462 proposé du CIR 92 — *“visée à l'article 29, alinéa 2 et 3”*.

4. La note de légistique propose de remplacer, à l'article 6 de la proposition de loi, dans l'article 460, § 2, proposé du Code des impôts sur les revenus 1992, l'alinéa 2 de la version néerlandaise par ce qui suit: *“Het openbaar ministerie kan de strafrechtelijk strafbare feiten vervolgen waarvan het tijdens het in artikel 26, derde lid, van het Wetboek van Strafvordering bedoelde overleg kennis heeft genomen.”*.

Un représentant du secrétaire d'État à la Lutte contre la fraude sociale et fiscale, adjoint au premier ministre, fait remarquer qu'il doit être question de l'article 29, alinéa 3, et non de l'article 26, alinéa 3.

La commission souscrit à l'observation du représentant du secrétaire d'État.

L'ensemble de la proposition de loi, telle qu'elle a été modifiée et corrigée, est ensuite adopté par 11 voix et 5 abstentions.

Le rapporteur,

Luk VAN BIESEN

Le président,

Georges GILKINET

De commissie volgt het voorstel van de heer Terwingen.

3. De wetgevingstechnische nota suggereert om in artikel 8, in het ontworpen artikel 462 van het WIB 92, de verwijzing naar het artikel 29, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering weg te laten.

Een vertegenwoordiger van de staatssecretaris voor de Bestrijding van de Sociale en de Fiscale Fraude, toegevoegd aan de eerste minister, verzet zich tegen deze gesuggereerde wijziging. De verwijzing naar het tweede lid van artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering, is bedoeld om iedere mogelijke juridische discussie met betrekking tot een overleg, bedoeld in artikel 29, te vermijden.

De commissie beslist om de tekst in het ontworpen artikel 462 van het WIB 92 — *“bedoeld in artikel 29, tweede en derde lid”* — te behouden.

4. De wetgevingstechnische nota stelt voor om in artikel 6 van het wetsvoorstel, ontworpen artikel 460, § 2, van het Wetboek van de inkomstenbelasting 1992, het tweede lid in de Nederlandse versie te vervangen door: *“Het openbaar ministerie kan de strafrechtelijk strafbare feiten vervolgen waarvan het tijdens het in artikel 26, derde lid, van het Wetboek van Strafvordering bedoelde overleg kennis heeft genomen.”*.

Een vertegenwoordiger van de staatssecretaris voor de Bestrijding van de Sociale en de Fiscale Fraude, toegevoegd aan de eerste minister, merkt op dat in plaats van “artikel 26, derde lid” sprake moet zijn van “artikel 29, derde lid”.

De commissie gaat akkoord met de opmerking van de vertegenwoordiger van de staatssecretaris.

Het gehele wetsvoorstel, zoals gewijzigd en verbeterd, wordt vervolgens aangenomen met 11 stemmen en 5 onthoudingen.

De rapporteur,

Luk VAN BIESEN

De voorzitter,

Georges GILKINET

ANNEXE

Commissions réunies de la Justice et des Finances
et du Budget

**ÉCHANGE DE VUES AVEC LE SECRÉTAIRE
D'ÉTAT À LA COORDINATION DE LA LUTTE
CONTRE LA FRAUDE, ADJOINT AU PREMIER
MINISTRE, ET SECRÉTAIRE D'ÉTAT ADJOINT AU
MINISTRE DE LA JUSTICE, ET LES MEMBRES
DU GROUPE DE TRAVAIL "UNA VIA" SUR L'ÉTAT
D'AVANCEMENT DES TRAVAUX DU GROUPE DE
TRAVAIL "UNA VIA"**

A. Réunion du mardi 25 janvier 2011

**1. Exposé introductif de M. Carl Devlies, secré-
taire d'État à la Coordination de la lutte contre le
fraude**

M. Carl Devlies, secrétaire d'État, rappelle que la mission de son secrétariat consiste d'une part, à garantir une meilleure coordination des activités des services fiscaux et sociaux de contrôle et d'inspection et d'autre part, à veiller à l'application uniforme de la législation fiscale et de la législation sociale pour garantir le traitement équitable des contribuables (voir annexe 1).

Afin de réaliser au mieux ces missions, deux organes ont été créés, à savoir, le Collège pour la lutte contre la fraude fiscale et le Comité ministériel pour la lutte contre la fraude fiscale et sociale. Chaque ministre reste cependant responsable pour la lutte contre la fraude dans le domaine de ses compétences.

Afin de répondre à la recommandation de la commission d'enquête chargée d'examiner les grands dossiers de fraude fiscale concernant la règle Una Via, un groupe de travail *Una Via* a été créé au sein du Collège pour la lutte contre la fraude fiscale et sociale, composé des personnes suivantes qui sont des experts du terrain:

— Président: M. Patrick DE WOLF, avocat général près la Cour d'appel de Bruxelles et coordinateur principal du réseau d'expertise Ecofinisc du Collège des procureurs généraux;

— Mme Marie-Anne FRANQUINET, avocat général près la Cour du travail de Liège et représentante du Collège des procureurs généraux au SIRS (Service d'Information et de Recherche sociale);

BIJLAGE

Gemeenschappelijke vergaderingen
van de commissie voor de Justitie en de commissie
voor de Financiën en de Begroting

**GEDACHTEWISSELING MET DE
STAATSSECRETARIS VOOR DE COÖRDINATIE
VAN DE FRAUDEBESTRIJDING, TOEGEVOEGD
AAN DE EERSTE MINISTER, EN
STAATSSECRETARIS, TOEGEVOEGD AAN DE
MINISTER VAN JUSTITIE, EN DE LEDEN VAN DE
WERKGROEP- "UNA VIA" OVER DE VOORTGANG
VAN DE WERKZAAMHEDEN
VAN DE WERKGROEP-"UNA VIA"**

A. Vergadering van dinsdag 25 januari 2011

**1. Inleidende uiteenzetting van de heer Carl De-
vlies, staatssecretaris voor de Coördinatie van de
Fraudebestrijding**

Staatssecretaris Carl Devlies herinnert eraan dat zijn staatssecretariaat twee taken heeft: de activiteiten van de fiscale en sociale controle- en inspectiediensten beter op elkaar afstemmen, alsmede erop toezien dat de fiscale en de sociale wetgeving eenvormig worden toegepast, om de belastingplichtigen een billijke behandeling te waarborgen (zie bijlage 1).

Om die tweeledige taak zo goed mogelijk te kunnen vervullen, werden twee organen opgericht: het College voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude, en het Ministerieel comité voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude. Iedere minister blijft evenwel verantwoordelijk voor de fraudebestrijding op het gebied waarvoor hij bevoegd is.

Ingevolge de aanbevelingen van de onderzoekscommissie "fiscale fraude" inzake de una via-regel werd in het College voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude een werkgroep-"*una via*" opgericht, waarin de volgende deskundigen zitting hebben:

— voorzitter: de heer Patrick DE WOLF, advocaat-generaal bij het hof van beroep te Brussel en hoofdcoördinator van het expertisenetwerk "Ecofinisc" bij het College van procureurs-generaal;

— mevrouw Marie-Anne FRANQUINET, advocaat-generaal bij het arbeidshof te Luik en vertegenwoordigster van het College van procureurs-generaal bij de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD);

— M. Frank PHILIPSEN, administrateur général ff à l'ISI;

— M. Johan DENOLF, directeur de la Direction Criminalité Économique et Financière de la police judiciaire fédérale (Au cours de la réunion du 25 janvier 2011, M. Denolf était remplacé par M. Bart DOMBLET).

Le groupe de travail a débuté ses travaux le 7 octobre 2009 et a remis sa note définitive le 3 décembre 2010 (copie de cette note est remise aux membres des commissions – voir annexe 2).

Pour rappel, la recommandation de la commission d'enquête prônait l'introduction de la règle *Una Via* afin de sanctionner les infractions à la législation fiscale soit par la voie administrative, soit par la voie judiciaire. Les principes suivants ont été retenus:

— pour poursuivre la petite fraude fiscale, on choisit la voie administrative;

— pour chaque dossier de fraude fiscale de grande envergure, il faut une concertation entre le fisc, la police et la justice pour déterminer la manière suivant laquelle il sera traité;

— en ce qui concerne la méthode, il est renvoyé à la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social (*Moniteur belge* du 1er juillet 2010) et à la loi du 2 juin 2010 comportant des dispositions de droit pénal social (*Moniteur belge* du 1er juillet 2010);

— 4 schémas ont été élaborés pour l'organisation de la règle *Una Via*.

Le secrétaire d'État parcourt ensuite les principes de la note élaborée par le groupe de travail:

— principe de subsidiarité: la lutte contre le fraude fiscale relève de la compétence des administrations générales du SPF Finances;

— les poursuites et sanctions doivent avoir les caractéristiques suivantes: rapidité face aux phénomènes de fraude, effectivité et caractère dissuasif;

— pour lutter contre la fraude fiscale grave et organisée, les administrations fiscales ne disposent pas des moyens d'investigation et de poursuite dont disposent les autorités judiciaires;

— il est nécessaire de décider très rapidement si la voie pénale pourrait apporter une plus-value.

Le groupe de travail s'est intéressé à l'exemple des Pays-Bas où la concertation entre l'administration fiscale et la justice est régie par des directives, à savoir la circulaire *Aanmeldings- Transactie- en Vervolgingsrichtlijnen voor fiscale delicten, douane- en*

— de heer Frank PHILIPSEN, wnd. administrateur-generaal van de BBI;

— de heer Johan DENOLF, directeur van de Directie Economische en Financiële Criminaliteit van de federale gerechtelijke politie (op de vergadering van 25 januari 2011 werd de heer Denolf vervangen door de heer Bart DOMBLET).

De werkgroep heeft zijn werkzaamheden aangevangen op 7 oktober 2009 en heeft zijn slotnota ingediend op 3 december 2010 (een kopie van die nota wordt aan de commissieleden bezorgd – zie bijlage 2).

Ter herinnering zij erop gewezen dat de onderzoekscommissie heeft aanbevolen de *una via*-regel in te stellen, om de fiscale misdrijven administratief dan wel strafrechtelijk te bestraffen. In dat verband werden de volgende beginselen in aanmerking genomen:

— bij de vervolging van de kleinschalige fiscale fraude wordt de administratieve weg gevolgd;

— voor elk dossier van grootschalige fiscale fraude moeten de fiscus, de politie en het gerecht overleggen om te bepalen hoe het dossier zal worden behandeld;

— met betrekking tot de methode wordt verwezen naar de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek (*Belgisch Staatsblad* van 1 juli 2010) en naar de wet van 2 juni 2010 houdende bepalingen van het sociaal strafrecht (*Belgisch Staatsblad* van 1 juli 2010);

— er werden vier schema's uitgewerkt om aan de *una via*-regel uitvoering te geven.

Vervolgens overloopt de staatssecretaris de krachtlijnen van de nota van de werkgroep:

— subsidiariteitsbeginsel: de bestrijding van de fiscale fraude ressorteert onder de bevoegdheid van de algemene diensten van de FOD Financiën;

— vervolging en bestraffing moeten snel op de fraude volgen, en moeten effectief en ontrudend zijn;

— om de zware en georganiseerde fiscale fraude te bestrijden, beschikken de belastingdiensten niet over de onderzoeks- en vervolgingsmogelijkheden waarover de gerechtelijke autoriteiten beschikken;

— er moet heel snel worden beslist of strafvervolgung een meerwaarde kan bieden.

De werkgroep had belangstelling voor de werkwijze die in Nederland wordt gehanteerd; in dat land wordt het overleg tussen de belastingdiensten en het gerecht geregeld door richtlijnen, met name de "Aanmeldings-Transactie- en Vervolgingsrichtlijnen voor fiscale delicten,

toeslagendelicten (ATV). Cette directive décrit comment le service des impôts sélectionne les dénonciations qui entrent en ligne de compte pour une instruction pénale, pour les domaines des impôts, des allocations et des douanes.

Dans la lutte contre la fraude fiscale grave et organisée, une concertation sur la répartition des possibilités et moyens entre les administrations fiscales et le ministère public dans le domaine des poursuites est indispensable. Toutefois, la Charte du contribuable (dispositions de la loi du 4 août 1986) rend cette concertation très difficile car elle limite le rôle du fonctionnaire fiscal à celui de témoin; il ne peut pas donner des indications, prêter assistance ni participer à une concertation.

Le groupe de travail a également relevé le principe “*non bis in idem*”. Ce principe signifie que l’application d’une sanction pénale, alors qu’une sanction administrative lourde a déjà été appliquée, n’est pas admise. Ce principe montre également qu’une concertation sur la répartition des possibilités et moyens entre les administrations fiscales et le ministère public dans le domaine des poursuites est indispensable.

Enfin, le secrétaire d’État se réfère à la proposition de loi (M. Van der Maelen et consorts) instaurant la règle *Una Via* dans les affaires pénales fiscales et instituant un audiorat fiscal et un Comité F (DOC 53 0630/001). Sous la précédente législature, le Conseil d’État avait rendu un avis n° 47/426/2 (DOC 52 2210/002) sur une proposition identique (52 2210/001). Dans cet avis, le Conseil d’État s’est prononcé sur la compétence constitutionnelle, d’une part, d’arrêter les directives en matière de politique criminelle et, d’autre part, d’opérer le choix entre la répression administrative et la répression pénale. Le Conseil d’État souligne, entre autres, que les compétences attribuées au Bureau fédéral d’orientation sont anticonstitutionnelles.

2. Exposé de M. Patrick DE WOLF, avocat général près la Cour d’appel de Bruxelles et président du groupe de travail *Una Via*

M. De Wolf, rappelle que le groupe de travail a été mis en place pour examiner de quelle manière pragmatique et juridiquement correcte on peut concrétiser la recommandation de la commission d’enquête concernant la règle *Una Via*.

La note établie par le groupe de travail fin mai 2010 a été soumise au Collège des procureurs généraux et au SPF Finances.

douane- en toeslagendelicten” (ATV). Die richtlijnen geven aan op welke grondslag de belastingdiensten overgaan tot de selectie van de aanmeldingen inzake belastingen, uitkeringen en douane die in aanmerking komen voor een strafonderzoek.

Met betrekking tot de strijd tegen de zware en georganiseerde fiscale fraude moeten de belastingdiensten en het openbaar ministerie absoluut overleggen over de toewijzing van de mogelijkheden en de middelen om die fraude te vervolgen. Dat overleg wordt evenwel sterk bemoeilijkt door het Charter van de belastingplichtige (bepalingen van de wet van 4 augustus 1986), dat de rol van de belastingambtenaar reduceert tot die van getuige; hij mag geen aanwijzingen geven, bijstand verlenen noch participeren aan enig overleg.

De werkgroep heeft tevens gewezen op het beginsel “*non bis in idem*”. Dat houdt in dat geen strafrechtelijke sanctie mag worden opgelegd wanneer voor hetzelfde feit reeds een zware administratieve straf werd opgelegd. Ook dat beginsel geeft aan dat overleg tussen de belastingdiensten en het openbaar ministerie over de toewijzing van de mogelijkheden en de middelen op het stuk van de vervolging onontbeerlijk is.

Tot slot verwijst de staatssecretaris naar het wetsvoorstel van de heer Van der Maelen c.s. tot invoering van de *una via*-regel in fiscale strafzaken, de oprichting van een fiscaal audioraat en de oprichting van een comité F (DOC 53 0630/001). In de vorige zittingsperiode heeft de Raad van State advies nr. 47/426/2 (DOC 52 2210/002) uitgebracht over een gelijkkluidend voorstel (DOC 52 2210/001). In zijn advies sprak de Raad van State zich uit over de constitutionele bevoegdheid om richtlijnen uit te vaardigen inzake het strafbeleid, alsook om te kiezen voor administratieve dan wel strafrechtelijke bestraffing. De Raad van State beklemtoont onder meer dat de bevoegdheden van het Federaal Aansturingsbureau ongrondwettig zijn.

2. Uiteenzetting door de heer Patrick De Wolf, advocaat-generaal bij het hof van beroep te Brussel en voorzitter van de werkgroep-“*una via*”

Advocaat-generaal Patrick De Wolf herinnert eraan dat de werkgroep werd opgericht om na te gaan hoe pragmatisch en juridisch correct concreet gevolg kan worden gegeven aan de door de onderzoekscommissie gemaakte aanbeveling over de *una via*-regel.

De nota die de werkgroep eind mei 2010 had opgesteld, werd aan het College van procureurs-generaal en aan de FOD Financiën bezorgd.

M. De Wolf rappelle que le principe de subsidiarité constitue le fondement des poursuites en matière de fraude fiscale. En effet, selon ce principe, la lutte contre la fraude fiscale, en ce compris la détection et la recherche active de toutes les violations des lois fiscales relèvent des administrations générales du SPF Finances. En cas de violation d'une loi fiscale, il appartient à ces administrations de rechercher et d'infliger des sanctions administratives au terme de la procédure d'imposition et de taxation. Compte tenu de cette réaction immédiate, l'effet dissuasif de la sanction est d'autant plus élevé. M. De Wolf rappelle que différentes dispositions prévoient des sanctions administratives, comme par exemple l'article 444 du CIR 92 qui prévoit un accroissement d'impôts de 10 % à 200 % des impôts dus sur la portion des revenus non déclarés, et l'article 445 du CIR 92 qui prévoit des amendes de 50 à 1 250 euros. Ces dispositions sont d'ailleurs reprises dans les autres Codes, tel que l'article 70 et suivants du Code TVA, 206 et suivants du Code des droits d'enregistrement, 133 et suivants du Code des droits de succession. L'administration dispose donc déjà de quelques outils pour sanctionner adéquatement et directement les violations des lois fiscales.

Toutefois, l'administration ne dispose pas des mêmes moyens d'investigation que ceux dont disposent les autorités judiciaires en matière pénale. Ainsi, elle ne peut porter atteinte à une série de libertés individuelles et est obligée de passer par un juge d'instruction pour procéder à des écoutes téléphoniques, pour placer quelqu'un sous mandat d'arrêt, pour recourir à des méthodes particulières de recherche, ... Certaines dispositions visées dans les Codes fiscaux, comme l'article 449 du CIR 92 et l'article 73 du Code de la TVA, prévoient des sanctions pénales (peines d'emprisonnement).

Comme l'a rappelé la Cour de cassation dans un arrêt du 22 février 1977, dès l'instant où il y a volonté de se procurer à soi-même ou à autrui un profit ou un avantage illicite, l'intention frauduleuse existe.

Selon M. De Wolf, il est essentiel de distinguer, d'une part, la fraude fiscale simple, pour laquelle il ne faut pas avoir recours à des moyens d'investigation spécifiques portant atteinte aux libertés individuelles et, d'autre part, la fraude fiscale organisée, souvent l'œuvre d'organisations criminelles, d'associations de malfaiteurs, qui nécessite des moyens particuliers. Les carrousels TVA sont un exemple de fraude grave et organisée.

Voorts brengt advocaat-generaal De Wolf in herinnering dat het subsidiariteitsbeginsel aan de basis ligt van de vervolgingen in dossiers van fiscale fraude. Overeenkomstig dat beginsel zijn de algemene administraties van de FOD Financiën immers bevoegd voor de strijd tegen de fiscale fraude, met inbegrip van het opsporen en actief onderzoeken van alle schendingen van de fiscale wetgeving. Zo een dergelijke schending wordt vastgesteld, komt het die administraties toe om, na afloop van de belasting- en aanslagprocedure, de gepaste administratieve sancties te bepalen en op te leggen. Aangezien kort op de bal wordt gespeeld, is het ontradend effect van de sanctie des te groter. Advocaat-generaal De Wolf herinnert eraan dat verschillende bepalingen in administratieve sancties voorzien. Zo voorziet artikel 444 van het WIB 92 in een belastingverhoging met 10 tot 200 % van de "op het niet aangegeven inkomstengedeelte verschuldigde belastingen"; artikel 445 van het WIB 92 legt dan weer geldboetes van 50 tot 1 250 euro op. Dergelijke bepalingen staan overigens ook in andere wetboeken, zoals in de artikelen 70 en volgende van het btw-Wetboek, de artikelen 206 en volgende van het Wetboek der registratierechten en de artikelen 133 en volgende van het Wetboek der successierechten. De administratie beschikt dus al over een aantal instrumenten om schendingen van de fiscale wetten passend en onverwijld te bestraffen.

Daarentegen ontbeert de administratie de onderzoeksmiddelen waarover de gerechtelijke instanties beschikken in strafzaken. Zo mag de belastingadministratie niet raken aan een reeks individuele vrijheden, waardoor ze telkens langs een onderzoeksrechter moet gaan om telefoontaps uit te voeren, om iemand onder aanhoudingsbevel te plaatsen, om bijzondere opsporingsmethoden aan te wenden enzovoort. Sommige in de fiscale Wetboeken opgenomen bepalingen, zoals artikel 449 van het WIB 92 en artikel 73 van het btw-Wetboek, bevatten strafrechtelijke sancties (gevangenisstraffen).

Zoals het Hof van Cassatie in zijn arrest van 22 februari 1977 heeft gesteld, is er sprake van bedrieglijk opzet zodra iemand voor zichzelf of voor iemand anders een onrechtmatige winst of een onrechtmatig voordeel wil verwerven.

Volgens advocaat-generaal De Wolf is het essentieel terzake een onderscheid te maken tussen gewone en georganiseerde fiscale fraude. In eerstgenoemd geval zijn geen bijzondere opsporingsmethoden nodig die de individuele vrijheid aantasten; in laatstgenoemd geval zijn dergelijke methoden wel nodig, omdat de fraude vaak uitgaat van criminele organisaties of misdadigersbendes. Een voorbeeld van ernstige en georganiseerde

Actuellement, on constate également des fraudes TVA au niveau des droits d'émissions de CO₂.

Lorsqu'un fonctionnaire du SPF Finances pose une question, le contribuable est tenu d'y répondre alors qu'en matière pénale, la personne a droit au silence, il a le droit de ne pas s'auto-incriminer et il appartient aux enquêteurs de rassembler les éléments de preuves pour établir l'infraction.

Comment mettre en place concrètement la règle *Una Via*? En décidant que toute la fraude fiscale simple relève uniquement de la compétence des administrations fiscales avec une possibilité d'infliger des sanctions administratives. Le recours à la voie pénale serait limitée aux cas de fraude fiscale grave et organisée. De cette manière, le principe "*non bis in idem*" serait respecté. Ce choix entre la voie administrative et la voie fiscale devrait intervenir le plus tôt possible dans la procédure.

Faut-il prévoir une loi spécifique pour déterminer de manière précise si un dossier relève de la procédure administrative ou pénale?

Il convient d'être attentif au principe de droit "*Nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*" (nul crime, nulle peine sans loi). Ce principe est repris à l'article 7 de la Convention européenne des droits de l'homme, à l'article 14 de la Constitution et à l'article 2 du Code pénal. Afin de rencontrer ce principe, il a semblé opportun d'afficher une certaine souplesse en maintenant le cadre légal mais en prévoyant parallèlement des directives contraignantes prises par le Collège des procureurs généraux ou par les ministres de la Justice et des Finances.

Une concertation est essentielle entre les différentes parties. Ainsi, il est primordial de se renseigner sur la capacité policière avant d'accepter un dossier. Il va de soi qu'il appartiendra toujours à l'administration fiscale de procéder aux redressements fiscaux même s'il a été opté pour la voie pénale. Si un dossier est traité par la voie pénale, il sera toujours possible de permettre aux membres de l'administration fiscale de solliciter l'autorisation de consulter les éléments du dossier (Article 327, CIR 92) avec l'autorisation du procureur général. Toutefois, l'inverse ne sera pas possible. Il ne sera pas possible d'utiliser au niveau pénal ce qui aura été dit au niveau fiscal en raison de l'obligation de réponse du contribuable.

fiscale fraude zijn de btw-carrouzels. Momenteel is er ook sprake van btw-fraude in verband met de koolstofemissierechten.

Wanneer een ambtenaar van de FOD Financiën een vraag stelt, is de belastingplichtige verplicht daarop een antwoord te geven, terwijl men in een strafzaak het recht heeft te zwijgen en zichzelf niet te beschuldigen. Bovendien is het in strafzaken de taak van de onderzoekers de elementen te verzamelen die het bewijs leveren van een misdrijf.

Hoe kan de *una via*-regel in de praktijk worden gebracht? Een manier om dat te doen, is te beslissen dat alle gevallen van gewone fiscale fraude onder de exclusieve bevoegdheid van de belastingadministratie vallen en dat die de mogelijkheid krijgen administratieve sancties op te leggen. Een strafrechtelijke procedure zou er dan alleen maar komen voor de gevallen van ernstige en georganiseerde fiscale fraude. Aldus zou het *non bis in idem*-beginsel in acht worden genomen. Die keuze tussen de administratieve en de fiscale weg zou zo vroeg mogelijk in de procedure moeten worden gemaakt.

Is een specifieke wet nodig om precies te bepalen of een dossier onder de administratieve dan wel de strafrechtelijke procedure valt?

Tevens is het zaak ook een ander rechtsbeginsel in acht te nemen, te weten *nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege* (geen misdrijf zonder wet, geen straf zonder wet). Dat beginsel is opgenomen in artikel 7 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, in artikel 14 van de Grondwet en in artikel 2 van het Strafwetboek. Met het oog op de inachtneming ervan lijkt het aangewezen een zekere souplesse aan de dag te leggen, door het wettelijk raamwerk in stand te houden maar tegelijk dwingende richtlijnen op te leggen via het College van procureurs-generaal of via de ministers van Justitie en Financiën.

Overleg tussen de verschillende partijen is essentieel. Zo is het van het allergrootste belang na te gaan wat de politiecapaciteit is, vooraleer men een dossier aanvaardt. Het spreekt voor zich dat het altijd de fiscale administratie toekomt over te gaan tot fiscale rechtzettingen, ook al werd gekozen voor een strafrechtelijke afhandeling van het dossier. Wanneer een dossier strafrechtelijk wordt behandeld, kunnen de ambtenaren van de fiscale administratie nog altijd vragen inzage te krijgen van de elementen van het dossier, met toestemming van de procureur-generaal (artikel 327 van het WIB 92). Het omgekeerde is echter onwaar: aangezien de belastingplichtige in een fiscale procedure verplicht is een antwoord te verschaffen, mag die informatie niet worden gebruikt in een strafprocedure.

M. De Wolf considère que pour améliorer la lutte contre la fraude fiscale, l'on pourrait s'inspirer de ce qui existe déjà actuellement dans notre pays en matière de lutte contre la fraude sociale et qui génère d'excellents résultats, ou bien encore de ce qui existe aux Pays-Bas (*Aanmeldings- Transactie- en Vervolgingsrichtlijnen voor fiscale delicten, douane- en toeslagendelicten* (ATV)).

Le groupe de travail a également essayé d'analyser les raisons pour lesquelles le système actuel ne fonctionne pas. Au niveau des enquêtes, force est de constater qu'il n'y a pas vraiment de corps d'enquêteurs spécialisés en matière de grande fraude fiscale. Seuls certains fonctionnaires du SPF Finances sont détachés à la police ou auprès des parquets. Il arrive également que certaines procédures ne puissent pas être initiées avant des mois en raison du manque de capacité policière.

La Charte du contribuable (loi du 4 août 1986 portant des dispositions fiscales – MB 20.08.2010) pose également plusieurs problèmes. En effet, l'article 463, CIR 92 stipule que les fonctionnaires des administrations fiscales ne peuvent être entendus que comme témoins, sous peine de nullité. La Charte du contribuable a créé la fonction de substitut spécialisé en matière fiscale mais ceux-ci doivent traiter les dossiers de fraude fiscale en même temps que ceux de droit commun. Il en va de même pour les juges d'instruction. Le Code judiciaire prévoit des juges spécialisés en matière de terrorisme mais pas en matière fiscale. Etant donné que les dossiers fiscaux sont mélangés aux dossiers de droit commun, on constate que les juges ont tendance à privilégier les dossiers de droit commun (affaires d'assises, crimes de sang, ...); les dossiers financiers sont mis de côté. En outre, aucun fonctionnaire de l'administration fiscale n'est détaché auprès d'un juge d'instruction.

Au niveau des juridictions d'instruction (chambre du conseil et chambre des mises en accusation), aucune compétence particulière n'est requise pour les magistrats et généralement les dossiers fiscaux ne sont pas prioritaires par rapport aux dossiers concernant des détenus.

On constate également beaucoup de retard en ce qui concerne le règlement de la procédure. En effet, de nombreux devoirs complémentaires peuvent encore

Wil men de strijd tegen de fiscale fraude efficiënter maken, dan zou men zich volgens advocaat-generaal De Wolf kunnen inspireren op de — zeer succesvolle — schikkingen die in ons land reeds bestaan op het stuk van de strijd tegen de sociale fraude, of nog op de regeling die in Nederland gangbaar is (*Aanmeldings- Transactie- en Vervolgingsrichtlijnen voor fiscale delicten, douane- en toeslagendelicten - ATV*).

Tevens heeft de werkgroep geprobeerd de redenen te achterhalen waarom de vigerende regeling niet werkt. Wat de onderzoeken betreft, kan men niet om de vaststelling heen dat er niet echt een korps bestaat van ambtenaren die gespecialiseerd zijn in grote fiscale fraude. Slechts een handvol ambtenaren van de FOD Financiën zijn gedetacheerd bij de politie of de parketten. Het komt eveneens voor dat sommige procedures pas met maanden vertraging kunnen worden gestart, door een ontoereikende politiecapaciteit.

Het Handvest van de belastingplichtige (wet van 4 augustus 1986 houdende fiscale bepalingen, *Belgisch Staatsblad* van 20 augustus 2010) schept ook een aantal moeilijkheden. Zo bepaalt artikel 463 van het WIB 92 dat "de ambtenaren van de Administratie der directe belastingen en van de Administratie van de bijzondere belastinginspectie [...], op straffe van nietigheid van de akte van rechtspleging, slechts als getuige [mogen] worden gehoord". Het Handvest van de belastingplichtige heeft het ambt van in fiscale aangelegenheden gespecialiseerd substituut ingesteld, maar die substituten moeten de dossiers inzake fiscale fraude erbij nemen, naast de behandeling van de gemeenrechtelijke dossiers. Hetzelfde geldt voor de onderzoeksrechters. Het Gerechtelijk Wetboek voorziet in rechters die gespecialiseerd zijn in terrorisme, maar niet in fiscale aangelegenheden. Aangezien de fiscale dossiers niet apart kunnen worden behandeld van de gemeenrechtelijke dossiers, stelt men vast dat de rechters de neiging hebben voorrang te geven aan die gemeenrechtelijke dossiers (assisenzaken, moorden,...). De financiële dossiers worden opzijgeschoven. Bovendien beschikken de onderzoeksrechters niet over gedetacheerde ambtenaren van de fiscale administratie.

Bij de onderzoeksgerechten (raadkamer en kamer van inbeschuldigingstelling) is voor de magistraten geen enkele speciale vaardigheid vereist, en over het algemeen hebben de fiscale dossiers geen voorrang op de dossiers over gedetineerden.

Kennelijk is er ook veel vertraging bij de regeling van de rechtspleging. Kort vóór de zitting in raadkamer kan immers nog om veel bijkomende onderzoekshandelingen

être demandés la veille de l'audience en chambre du conseil (Art. 61^{quinquies} du Code d'instruction criminelle – requête Franchimont).

Quoi qu'il en soit, les directeurs régionaux des administrations pourront toujours, sur la base de l'article 29, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle, dénoncer des infractions au ministère public.

Le rôle du Comité anti-fraude (CAF) du SPF Finances est essentiel; il est le destinataire de toutes les dénonciations d'indices de fraude fiscale constatés dans les dossiers judiciaires par les magistrats du ministère public.

Pour quelles raisons le groupe de travail a-t-il décidé de s'écarter des 4 schémas *Una Via* proposés par la commission d'enquête? Le groupe de travail a examiné la proposition de loi (de M. Van der Maelen et consorts) instaurant la règle *Una Via* dans les affaires pénales fiscales et instituant un auditorat fiscal et un Comité F (DOC 53 0630/001) ainsi que l'avis du Conseil d'État. Le groupe de travail a considéré qu'il n'était pas opportun de créer un Office fédéral de lutte contre la fraude fiscale (OFLCFF), que cet office était inutilement complexe et aurait pour effet d'entraver la lutte contre la fraude fiscale plutôt que de l'améliorer. En outre, il n'appartient pas à cet Office, composé de fonctionnaires du SPF Finances, de policiers et de magistrats, d'élaborer la politique de poursuite pénale, fût-ce en matière fiscale et/ou de fixer des directives de poursuites en matière de fraude fiscale. La politique criminelle ne saurait être codéfinie par les fonctionnaires du SPF Finances qui représentent la partie préjudiciée.

Il serait également intéressant de prévoir une base légale pour les protocoles qui ont été signés en matière de grande fraude fiscale organisée.

Pour le surplus, M. De Wolf renvoie à la note du groupe de travail (voir annexe 3).

3. Exposé de M. Frank PHILIPSEN, administrateur général f.f. de l'ISI

L'ISI est un organe public qui a été créé il y a 32 ans (1979). L'ISI a fait l'objet d'un audit de la Cour des comptes en 2010 et a reçu la visite de la Cour des comptes européenne. L'ISI est un peu le reflet de la perception de la fraude au sein de la société. En effet, la perception actuelle de la fraude, à savoir, d'une part, la fraude individuelle à petite échelle et, d'autre part, la criminalité financière, est différente de la perception

worden verzocht (art. 61^{quinquies}, Wetboek van strafvordering – verzoekschrift Franchimont).

Wat er ook van zij, de gewestelijk directeurs van de besturen kunnen altijd op grond van artikel 29, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering, bij het openbaar ministerie aangifte doen van misdrijven.

Het Antifraudecomité van de FOD Financiën speelt een essentiële rol; daar komen immers alle aanmeldingen van aanwijzingen voor fiscale fraude terecht die de magistraten van het openbaar ministerie in de gerechtelijke dossiers aantreffen.

Waarom heeft de werkgroep besloten af te wijken van de vier door de onderzoekscommissie voorgestelde regelingen in verband met het *una via*-principe? De werkgroep heeft het wetsvoorstel van de heer Van der Maelen c.s. tot invoering van de *una via*-regel in fiscale strafzaken, de oprichting van een fiscaal auditoraat en de oprichting van een comité F (DOC 53 0630/001), alsmede het advies van de Raad van State onderzocht. Volgens de werkgroep is het niet wenselijk een "Federale dienst voor de fiscale fraudebestrijding" op te richten, zou die dienst onnodig ingewikkeld zijn en zou belasting-fraudebestrijding er veeleer door worden gehinderd in plaats van bevorderd. Ook zou het die dienst, bestaande uit ambtenaren van de FOD Financiën, politiemensen en magistraten, niet toekomen het strafvervolgingsbeleid uit te stippelen, zelfs niet in fiscale aangelegenheden, en/of vervolgingsrichtlijnen inzake fiscale fraude vast te leggen. Het strafrechtelijk beleid mag niet mee worden bepaald door de ambtenaren van de FOD Financiën, die de benadeelde partij vertegenwoordigen.

Voorts ware het interessant te voorzien in een wetelijke grondslag voor de protocollen die werden ondertekend in verband met de grootschalige georganiseerde fiscale fraude.

Voor het overige verwijst advocaat-generaal De Wolf naar de nota van de werkgroep (zie bijlage 3).

3. Uiteenzetting door de heer Frank Philipsen, wnd. administrateur-generaal van de BBI

De BBI is een overheidsinstantie die 32 jaar geleden (in 1979) werd opgericht. De BBI werd in 2010 doorge-licht door het Rekenhof, en heeft het bezoek gekregen van de Europese Rekenkamer. De BBI weerspiegelt enigszins de perceptie van fraude in de samenleving. De huidige perceptie van fraude, namelijk enerzijds kleinschalige individuele fraude en anderzijds financiële criminaliteit, verschilt van de perceptie die 30 jaar

qui prévalait il y a 30 ans. Depuis sa création, l'ISI a dû s'adapter à de nombreuses modifications législatives: la Charte du Contribuable, le droit du contribuable de consulter son dossier, l'obligation de motivation. L'ISI doit tenir compte de tous ces éléments nouveaux dans son approche de la grande fraude fiscale.

Parallèlement à l'ISI, d'autres organismes s'occupent également de fraude fiscale: l'AFER, les Douanes et Accises, les recouvrements. L'ISI compte 500 fonctionnaires pour un total de 30 000 agents pour l'ensemble du SPF Finances. Il est important que chaque fonctionnaire des Finances utilise, de manière optimale, les possibilités dont il dispose sur la base de la législation existante qui est, selon l'orateur, suffisante.

Peu importe que ce soit la justice, avec l'aide de la police, ou l'ISI qui s'occupe de la grande fraude fiscale, le plus important est que le travail soit effectué de manière efficace et correcte. Dans cette optique, la prévention est essentielle pour l'ISI.

Dans la foulée des recommandations de la commission d'enquête, des fonctionnaires de l'ISI ont été détachés dans les parquets, à l'OCDEFO. Des cellules de soutien ont également été créées. Les réglementations de base de 1992 et 1994 prévoient déjà ces détachements.

M. Philipsen dirige l'ISI depuis 6 ans et il souligne que ce sont toujours les mêmes dossiers qui reviennent depuis des années, comme par exemple KBL, QFIE, l'affaire Beaulieu, ...

L'ISI est demandeuse de méthodes de travail pragmatiques qui trouvent leur fondement dans un cadre légal précis.

L'ISI est souvent confrontée à des fraudeurs qui s'inspirent de leurs confrontations avec l'administration. Ils cherchent la voie la plus facile, c'est-à-dire celle qui offre le moins de résistance. M. Philipsen cite l'exemple des carrousels TVA. Instaurée en 1971, la TVA a fait l'objet de fraudes au sein du Benelux. En 1993, avec la suppression des frontières internes, un système provisoire de TVA de maximum 4 ans a été instauré en Europe. En 2010, force est de constater que ce système provisoire est devenu définitif. Des carrousels TVA ont été constatés à l'échelle européenne. L'ISI a décidé de modifier sa méthode de travail, d'axer sa politique sur la prévention et de mettre au point une analyse de risques non seulement en ce qui concerne la TVA mais aussi en ce qui concerne tous les nouveaux phénomènes de fraude. À cet égard, M. Philipsen approuve l'attitude du

geleden gangbaar was. Sinds haar oprichting heeft de BBI zich moeten aanpassen aan vele wetwijzigingen: het Handvest van de belastingplichtige, het recht dat de belastingplichtige geniet om zijn dossier in te kijken, de motiveringsplicht. De BBI moet bij haar aanpak van de grootschalige fiscale fraude rekening houden met al die nieuwe aspecten.

Naast de BBI richten ook andere instanties zich op fiscale fraude: de AOIF, Douane en Accijnzen, de dienst Invorderingen. Van de 30 000 ambtenaren bij de FOD Financiën zijn er 500 in dienst bij de BBI. Het is belangrijk dat elke ambtenaar van Financiën optimaal gebruik maakt van de mogelijkheden waarover hij beschikt op grond van bestaande wetgeving, die volgens de spreker toereikend is.

Het maakt niet uit of Justitie met de hulp van politie, dan wel de BBI die zich toespitst op de grootschalige fiscale fraude, het werk verricht, zolang het maar doeltreffend en correct gebeurt. Uit dat oogpunt is preventie van essentieel belang voor de BBI.

Naar aanleiding van de aanbevelingen van de onderzoekscommissie werden ambtenaren van de BBI gedetacheerd naar de parketten en bij de CDGEFID; ook werden ondersteunende diensten opgericht. De basisregelgeving van 1992 en 1994 voorziet reeds in die detacheringen.

De heer Philipsen leidt de BBI nu sedert 6 jaar en benadrukt dat na al die jaren nog altijd opnieuw dezelfde dossiers opduiken zoals KBL, dossiers inzake FBB, de zaak-Beaulieu enzovoort.

De BBI is vragende partij voor pragmatische werkwijzen die berusten op een welomschreven wettelijk kader.

De BBI krijgt vaak te maken met fraudeurs die inspiratie putten uit hun confrontaties met het bestuur. Zij zoeken naar de gemakkelijkste manier, anders gesteld die welke de minste weerstand biedt. De heer Philipsen haalt het voorbeeld aan van de btw-carrousels. Aangaande de in 1971 ingestelde btw is in de Benelux meermaals fraude gepleegd. In 1993 werd met de afschaffing van de EU-binnengrenzen, in de EU een maximum 4 jaar vigerende, voorlopige btw ingesteld. In 2010 kan men niet om de vaststelling heen dat die voorlopige regeling definitief is geworden. Btw-carrousels werden in heel de Europese Unie geconstateerd. De BBI heeft besloten om haar werkwijze bij te sturen, die erin bestaat een preventiegericht beleid te voeren alsook een risicoanalyse uit te werken, niet alleen in verband met de btw, maar ook aangaande alle nieuwe fraudeverschijnselen.

législateur qui réagit à l'actualité, comme par exemple en ce qui concerne les certificats CO₂.

Compte tenu des nouveaux marchés émergeant au niveau européen, comme par exemple le marché de l'énergie, il importe que les réglementations soient testées sur leur pertinence fiscale afin d'examiner quelles pourraient être les failles susceptibles de générer des fraudes. Certains cabinets d'avocats font l'exercice inverse pour leurs clients.

M. Philipsen souligne que les lois-programmes des cinq dernières années ont fourni énormément de moyens d'actions efficaces aux fonctionnaires du fisc (par exemple, les mesures anti-abus, l'extension de la possibilité de taxation, l'augmentation des sanctions, ...).

Dans le cadre de la règle Una Via, Il est essentiel qu'une concertation entre les Finances et la Justice soit prévue dans les textes de loi et qu'elle ait lieu le plus rapidement possible.

Comme l'a souligné M. l'avocat général De Wolf, il existe dans la pratique déjà une difficulté à résoudre, à savoir qu'en matière fiscale, le contribuable est obligé de répondre aux questions du fisc alors qu'en justice, il peut se taire afin de ne pas s'auto-incriminer. Le contribuable et son conseil ont donc intérêt à savoir le plus rapidement possible quelle sera la procédure suivie: la voie fiscale ou la voie judiciaire.

L'ISI défend l'idée d'une officialisation des protocoles de collaboration et de la création de cellules de soutien.

Enfin, M. Philipsen tient à souligner que l'ISI prend à cœur de concrétiser les recommandations de la commission d'enquête.

4. Intervention de Mme Marie-Anne Franquinet, avocat général près la Cour du travail de Liège

Mme Marie-Anne Franquinet fait remarquer qu'en ce qui concerne la fraude sociale, elle est également confrontée à de la criminalité en col blanc. Les magistrats ne sont pas spécialisés et doivent gérer les priorités. Il est vrai que les crimes de sang sont beaucoup plus sanctionnés. À l'avenir, il faudrait séparer les compétences du droit commun par rapport aux compétences relatives à la criminalité en col blanc.

In dat verband is de heer Philipsen gewonnen voor de op de actualiteit inspelende houding van de wetgever, zoals bijvoorbeeld ten aanzien van CO₂-certificaten.

Gezien de nieuwe groeimarkten in Europa, zoals de energiemarkt, is het belangrijk dat de regelgeving op haar fiscale relevantie wordt getoetst, teneinde na te gaan welke tekortkomingen tot fraude zouden kunnen leiden. Sommige advocatenkantoren doen voor hun cliënten de omgekeerde oefening.

De heer Philipsen beklemtoont dat de programmawetten van de afgelopen vijf jaar in talrijke krachtige middelen hebben voorzien om de ambtenaren van de fiscus in staat te stellen doeltreffend op te treden (bijvoorbeeld de antimisbruikmaatregelen, meer belastingheffingsmogelijkheden, zwaardere straffen enzovoort).

Op grond van de una via-regel is het van essentieel belang dat de wetteksten voorzien in een dialoog tussen Financiën en Justitie, en dat dit overleg zo spoedig mogelijk kan plaatsvinden.

Zoals advocaat-generaal De Wolf heeft onderstreept, moet er in de praktijk nu al een knelpunt worden weg-gewerkt, namelijk dat de belastingplichtige in fiscale aangelegenheden verplicht is de vragen van de fiscus te beantwoorden, terwijl hij er ten aanzien van het gerecht het zwijgen mag toe doen om zichzelf niet te beschuldigen. De belastingplichtige en zijn raadsman hebben er dus belang bij zo spoedig mogelijk te weten te komen welke procedure zal worden gevolgd, een fiscale procedure of een rechtspleging.

De BBI staat achter het plan om de samenwerkingsprotocollen te officialiseren en om ondersteunende diensten op te richten.

Ten slotte onderstreept de heer Philipsen met klem dat de BBI de tenuitvoerlegging van de aanbevelingen van de onderzoekscommissie ter harte neemt.

4. Tussenkoms van mevrouw Marie-Anne Franquinet, advocaat-generaal bij het arbeidshof te Luik

Mevrouw Marie-Anne Franquinet merkt op dat zij ook in verband met sociale fraude wordt geconfronteerd met witteboordencriminaliteit. De magistraten zijn niet gespecialiseerd en moeten prioriteiten stellen. Het klopt dat meer aandacht gaat naar moord- en doodslagdossiers. Voortaan zouden de bevoegdheden inzake gemeen recht moeten worden gescheiden van de bevoegdheden met betrekking tot de witteboordencriminaliteit.

En ce qui concerne la lutte contre la fraude sociale, une avancée a été réalisée par la création du SIRS (Service d'Information et de Recherche sociale) pour permettre aux administrations de collaborer avec la magistrature et de trouver des *modus vivendi* dans le respect du principe "*non bis in idem*" qui est à la base de la règle *Una Via*. Il convient, en effet, d'éviter que l'administration et la justice se bloquent mutuellement en appliquant, d'une part une amende administrative et, d'autre part, une sanction pénale.

Au sein du SIRS, une cellule de soutien mixte a été créée afin de détecter les dossiers de grande fraude sociale et leur appliquer le principe *Una Via*. S'il apparaît que le judiciaire n'a pas de plus-value à apporter dans la gestion du dossier, ce sont les services administratifs qui traitent le dossier en raison de leur compétence beaucoup plus précise dans ces matières. Le Code pénal social, qui a été instauré lors de la législature précédente, a dépénalisé certains comportements infractionnels qui font dorénavant l'objet d'amendes administratives. Il est inutile d'alourdir les procédures et d'encombrer les parquets avec des dossiers de grande ampleur qui se soldent en fin de compte par une simple déclaration de culpabilité, un dépassement des délais raisonnables ou une irrecevabilité des poursuites.

5. Intervention de M. Bart Domblet, police fédérale

M. Marc Dombret souligne que dans la procédure actuelle, la police n'intervient qu'en second lieu, après l'enquête administrative. Si, dans la procédure *Una Via*, le dossier est attribué au judiciaire, l'enquête sera confiée à la police qui pourra enquêter sur un dossier dès le début de la procédure, ce qui rendra son enquête beaucoup plus efficace.

Il remercie l'ISI d'avoir détaché 16 fonctionnaires fiscaux spécialisés à la police fédérale où ils collaborent aux enquêtes de manière très efficace. Ces détachements ont été rendus possibles dans le cadre du plan d'action du secrétaire d'État à la coordination de la lutte contre la fraude.

B. Réunion du mardi 26 avril 2011

M. Johan Denolf, directeur de la Direction Criminalité Économique et Financière de la police judiciaire fédérale (PJF), absent lors de la réunion précédente en raison d'une mission à l'étranger, remercie le secrétaire

Wat de strijd tegen de sociale fraude betreft, werd vooruitgang geboekt door de oprichting van de SIOD (Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst) om de overheidsdiensten de mogelijkheid te bieden samen te werken met de magistratuur en *modi vivendi* te vinden, met inachtneming van het principe "*non bis in idem*" dat aan de *una via*-regel ten grondslag ligt. Er moet immers worden voorkomen dat de overheidsdiensten en het gerecht elkaar blokkeren door aan de ene kant een administratieve geldboete en aan de andere kant een strafrechtelijke sanctie op te leggen.

Binnen de SIOD werd een gemengde ondersteunende cel opgericht om de dossiers van grote fiscale fraude op te sporen en er het *una via*-principe op toe te passen. Als blijkt dat de gerechtelijke weg geen meerwaarde biedt bij de behandeling van het dossier, wordt het behandeld door de administratieve diensten omdat ze in die aangelegenheden een veel nauwkeuriger bevoegdheid hebben. Het tijdens de vorige zittingsperiode ingevoerde Sociaal Strafwetboek heeft bepaalde strafbare gedragingen uit het strafrecht gehaald; voortaan worden daarvoor administratieve geldboeten opgelegd. Het is onnodig de procedures te verzwaren en de parketten de overstelpen met omvangrijke dossiers die uitmonden in een eenvoudige schuldverklaring, een overschrijding van de redelijke termijn of een onontvankelijkheid van de vervolging.

5. Tussenkoms van de heer Bart Domblet, federale politie

De heer Bart Domblet wijst erop dat in de huidige procedure de politie pas in de tweede plaats optreedt, na het administratief onderzoek. Als in de *una via*-procedure het dossier aan het gerecht wordt toevertrouwd, zal de politie met het onderzoek worden belast. Die zal dan van bij de aanvang van de procedure een dossier kunnen onderzoeken, waardoor haar onderzoek veel doeltreffender zal zijn.

Hij dankt de BBI omdat ze 16 gespecialiseerde belastingambtenaren heeft gedetacheerd naar de federale politie, waar zij op een zeer doeltreffende wijze meewerken aan de onderzoeken. Die detacheringen werden mogelijk gemaakt in het kader van het actieplan van de staatssecretaris voor de Coördinatie van de fraudebestrijding.

B. Vergadering van dinsdag 26 april 2011

De heer Johan Denolf, directeur van de Directie Economische en Financiële Criminaliteit van de federale gerechtelijke politie (FGP), die tijdens de vorige vergadering afwezig was wegens een zending in het

d'État pour avoir permis à la police de participer au groupe de travail. Il rappelle que bien que la police ne soit pas impliquée dans le processus de décision *Una Via*, le rôle de la police judiciaire en matière de fraude fiscale est de fournir la capacité policière et l'expertise nécessaires pour mener les enquêtes.

1. Exposé de M. Carl Devlies, secrétaire d'État à la Coordination de la lutte contre la fraude

M. Devlies, secrétaire d'État, expose à la commission une proposition concrète de concertation, élaborée avec le groupe de travail (voir schéma en annexe 4).

D'un point de vue opérationnel, la structure de concertation imaginée sera organisée au niveau du ressort des cinq cours d'appel et impliquera les mêmes acteurs dans chaque arrondissement judiciaire, à savoir, le procureur du Roi, l'Inspection spéciale des impôts (ISI) et la police judiciaire. Il est important que les dossiers soient traités de la même manière dans tout le pays. Il est prévu que les arrondissements fassent rapport à un organe de concertation central composé de trois personnes (un représentant du Collège des procureurs généraux, de la police et de l'ISI). Cet organe assurera le suivi et formulera des propositions sur la stratégie à suivre. Il fera également rapport au gouvernement et en particulier aux ministres de la Justice, des Finances et de l'Intérieur, ainsi qu'au Collège des procureurs généraux. Sur la base des informations disponibles, ce dernier rédigera des circulaires.

L'objectif de la proposition est de garantir, dans tout le pays, une application égale, centralisée et coordonnée de la procédure *Una Via* pour les grands dossiers de fraude fiscale.

Le secrétaire d'État précise qu'il s'agit d'une proposition adressée directement au parlement, compte tenu du fait que le gouvernement est en affaires courantes. Les différentes parties concernées ont marqué leur accord sur cette proposition. Il va de soi que des modifications législatives seront nécessaires pour pouvoir la concrétiser.

2. Discussion

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) n'a pas de questions spécifiques à formuler car il estime que le groupe d'experts a très bien travaillé et qu'il peut continuer à avancer de la même manière.

buitenland, dankt de staatssecretaris omdat hij de politie heeft toegestaan deel te nemen aan de werkgroep. Hij herinnert eraan dat de politie weliswaar niet bij *una via*-besluitvorming betrokken is, maar dat de rol van de gerechtelijke politie er inzake fiscale fraude toch in bestaat de nodige politieke capaciteit en expertise te verstrekken om de onderzoeken uit te voeren.

1. Uiteenzetting van de heer Carl Devlies, staatssecretaris voor de Coördinatie van de fraudebestrijding

Staatssecretaris Carl Devlies stelt een samen met de werkgroep uitgewerkt concreet voorstel van overleg voor aan de commissie (zie schema als bijlage).

Uit operationeel oogpunt zal de uitgewerkte overlegstructuur op het niveau van het rechtsgebied van de vijf hoven van beroep worden georganiseerd, met in elk gerechtelijk arrondissement dezelfde actoren, met name de procureur des Konings, de Bijzondere Belastinginspectie (BBI) en de gerechtelijke politie. Belangrijk is dat de dossiers in het hele land op dezelfde wijze worden behandeld. Er wordt bepaald dat de arrondissementen rapporteren aan een centraal overlegorgaan dat uit drie personen bestaat (een vertegenwoordiger van het College van procureurs-generaal, van de politie en de BBI). Dat orgaan zal zorgen voor de *follow-up* en zal voorstellen formuleren over de te volgen strategie. Het zal ook rapporteren aan de regering en meer bepaald aan de ministers van Justitie, Financiën en Binnenlandse Zaken, alsmede aan het College van procureurs-generaal. Dat laatste zal op grond van de beschikbare inlichtingen circulaires opstellen.

Bedoeling van het voorstel is ervoor te zorgen dat voor alle grote dossiers van fiscale fraude de *una via*-procedure in het hele land identiek, gecentraliseerd en gecoördineerd wordt toegepast.

De staatssecretaris preciseert dat het gaat om een voorstel dat rechtstreeks aan het parlement is gericht, rekening houdend met het feit dat wij met een regering in lopende zaken te maken hebben. De verschillende betrokken partijen zijn het eens met het voorstel. Het ligt voor de hand dat wetswijzigingen nodig zullen zijn om er concreet gestalte aan te geven.

2. Bespreking

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) heeft geen specifieke vragen omdat hij vindt dat de groep van deskundigen zeer goed werk heeft geleverd en dat hij op dezelfde manier mag doorwerken.

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) déclare qu'il est partisan d'une mise en place rapide de la procédure *Una Via*. Il rappelle que cette procédure bénéficiait du soutien de tous les membres de la commission d'enquête chargée d'examiner les grands dossiers de fraude fiscale. Il demande si des textes de loi ont déjà été rédigés pour concrétiser la mesure. Le Conseil d'État a-t-il déjà été consulté? Il plaide afin qu'une évaluation régulière puisse être organisée au parlement afin de pouvoir, si nécessaire, peaufiner la mesure.

Mme Muriel Gerkens, présidente, (Ecolo-Groen) rappelle que lors de la présentation précédente, les experts du groupe de travail avaient insisté sur la nécessité de choisir rapidement entre la voie administrative et la voie judiciaire. En cas de choix trop rapide pour une voie, de quelle manière peut-on conserver les capacités d'investigation de l'autre voie? Il convient, en effet, de se doter des outils les plus performants pour pouvoir mener une enquête approfondie.

M. Frank Philipsen, administrateur général f.f. de l'ISI, déclare qu'à un certain moment, face à un grand dossier de fraude fiscale, si l'ISI ou la justice constatent que leurs moyens d'enquête respectifs sont limités, une certaine forme de subsidiarité doit pouvoir jouer. Cela signifie que lorsqu'un contrôleur régional de l'ISI est confronté soit à la mauvaise volonté d'un contribuable, soit à une construction fiscale particulièrement compliquée, il est important qu'une concertation avec la justice puisse être organisée rapidement entre les différents acteurs, à savoir le procureur du Roi, le directeur régional de l'ISI et la police afin de déterminer s'il faut opter pour la voie administrative ou judiciaire.

M. Philipsen précise que l'ISI dispose des mêmes compétences que les autres administrations fiscales.

M. Patrick De Wolf, président du groupe de travail, avocat général près la cour d'appel de Bruxelles et coordinateur principal du réseau d'expertise Ecofinisc du Collège des procureurs généraux, précise que la concertation opérationnelle regroupera les personnes compétentes au niveau du ressort car c'est à ce niveau que l'on trouve les magistrats du parquet spécialisés en matière fiscale. L'organe mis en place sera une instance souple, permettant en cas de manque de moyens de l'administration fiscale, de demander des moyens supplémentaires à la justice ainsi que la capacité policière nécessaire pour mener les enquêtes.

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) rappelle que l'objectif de la commission d'enquête parlementaire lorsqu'elle a formulé sa recommandation *Una Via* était d'une part,

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) is er voorstander van dat de *una via*-procedure er snel komt. Hij herinnert eraan dat die procedure kon rekenen op de steun van alle leden van de onderzoekscommissie naar de grote fiscale fraudedossiers. Hij vraagt of al wetsontwerpen werden geredigeerd om concreet gestalte te geven aan de maatregel. Werd de Raad van State al geraadpleegd? Hij pleit ervoor dat in het parlement een regelmatige evaluatie wordt georganiseerd om de maatregel zo nodig te verfijnen.

Voorzitster Muriel Gerkens (Ecolo-Groen) stipt aan dat de deskundigen van de werkgroep tijdens de vorige voorstelling met aandrang hebben gewezen op de noodzaak snel een keuze te maken tussen de administratieve en de gerechtelijke weg. Ingeval te snel voor een weg wordt gekozen, hoe kan men dan de onderzoekscapaciteiten van de andere weg behouden? Men moet immers zorgen voor de meest doeltreffende middelen om een grondig onderzoek te kunnen voeren.

De heer Frank Philipsen, wnd. administrateur-generaal van de BBI, verklaart dat als de BBI of het gerecht vaststellen dat, ten aanzien van een groot dossier van fiscale fraude, hun eigen onderzoeksmiddelen beperkt zijn, een bepaalde vorm van subsidiariteit moet kunnen spelen. Dat houdt in dat als een gewestelijk controleur van de BBI met de slechte wil van een belastingplichtige of met een bijzonder ingewikkelde fiscale constructie te maken krijgt, het belangrijk is dat met het gerecht snel een overleg kan worden georganiseerd met de verschillende actoren, met name de procureur des Konings, de gewestelijk directeur van de BBI en de politie, om uit te maken of voor de administratieve dan wel voor de gerechtelijke weg moet worden gekozen.

De heer Philipsen geeft aan dat de BBI dezelfde bevoegdheden heeft als de andere overheidsdiensten.

De heer Patrick De Wolf, voorzitter van de werkgroep, advocaat-generaal bij het hof van beroep te Brussel en hoofdcoördinator van het expertisenetwerk "Ecofinisc" bij het College van procureurs-generaal, preciseert dat alle op het niveau van het rechtsgebied bevoegde personen bij het operationeel overleg zullen worden betrokken omdat het op dat niveau is dat men de in fiscale aangelegenheden gespecialiseerde parkeetmagistraten vindt. Het opgerichte orgaan zal een soepele instantie zijn, die de mogelijkheid biedt in geval van ontoereikende middelen bij de belastingdiensten bijkomende middelen te vragen aan het gerecht en een beroep te doen op de nodige politionele capaciteit om de onderzoeken te voeren.

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) herinnert eraan dat de parlementaire onderzoekscommissie, toen ze haar *una via*-aanbeveling heeft geformuleerd, ernaar

d'accélérer les enquêtes et, d'autre part, de décharger la justice en évitant des procès trop longs. Il demande s'il est exact que sur la base de la concertation proposée, on distinguera trois types de dossiers fiscaux, à savoir les dossiers normaux traités par l'administration fiscale, les grands dossiers de fraude traités par l'administration et les grands dossiers de fraude traités par la justice.

La question reste de savoir si l'administration fiscale dispose des moyens suffisants pour traiter ces grands dossiers de fraude. Ne convient-il pas de renforcer à cet égard les capacités d'investigation de l'ISI, comme l'a d'ailleurs souligné la commission d'enquête (par exemple prévoir la possibilité de saisir des documents ou de faire des perquisitions)? Les textes de loi en préparation contiendront-ils des dispositions en ce sens?

M. Frank Philipsen, administrateur général f.f. de l'ISI, répond qu'il ne faut pas sous-estimer la législation fiscale existante. Le législateur a toujours réagi rapidement aux nouveaux phénomènes de fraude (QFIE, sociétés de liquidités, carrousels TVA, ...) en adaptant les divers textes fiscaux légaux. Il est donc primordial que les agents de l'administration fiscale, et en particulier les agents de l'ISI, exploitent au maximum les possibilités offertes par les textes légaux existants. Jusqu'à présent, le groupe de travail s'est focalisé sur le développement d'une approche pragmatique de la procédure *Una Via*. La possibilité de saisie et de perquisition devra faire l'objet d'un consensus politique et l'intervenant estime qu'il ne lui appartient pas de se prononcer.

M. Carl Devlies, secrétaire d'État, ajoute qu'il faudra modifier la législation et notamment la Charte du Contribuable. Toutefois, dans un premier temps, le groupe de travail a voulu élaborer une proposition pratique de mise en œuvre rapide de la procédure *Una Via*.

Mme Carina Van Cauter (Open Vld) demande s'il sera possible de faire marche arrière dans la procédure, par exemple si de nouveaux faits apparaissent ou si l'infraction semble moins grave qu'au début de l'enquête.

M. Patrick De Wolf, président du groupe de travail, avocat général près la cour d'appel de Bruxelles, répond qu'en principe il sera possible de réorienter le dossier dans une voie ou dans l'autre. Il attire toutefois l'attention sur un problème de procédure. En effet, en matière fiscale, le contribuable a l'obligation de répondre aux demandes de l'administration alors qu'en matière judiciaire, il a le droit au silence. Cela signifie que les

streefde eensdeels de onderzoeken te versnellen en anderdeels het gerecht te ontlasten door al te lang aanslepende processen te voorkomen. Hij vraagt of het juist is dat men op basis van het voorgestelde overleg drie soorten fiscale dossiers zal kunnen onderscheiden, namelijk de normale dossiers (die door de belastingadministratie worden verwerkt), de grote fraudedossiers die door de administratie worden behandeld en de grote fraudedossiers die door het gerecht worden behandeld.

De vraag blijft of de belastingadministratie over voldoende middelen beschikt om die grote fraudedossiers te behandelen. Moet men in dat opzicht niet de onderzoekscapaciteit van de BBI opvoeren, zoals de onderzoekscommissie trouwens heeft onderstreept (bijvoorbeeld voorzien in de mogelijkheid om documenten in beslag te nemen of huiszoekingen te verrichten)? Zullen de in voorbereiding zijnde wetteksten bepalingen in die zin bevatten?

De heer Frank Philipsen antwoordt dat men de bestaande belastingwetgeving niet mag onderschatten. De wetgever heeft altijd snel gereageerd op de nieuwe vormen van fraude (FBB, kasgeldvennootschappen, btw-carrousels enzovoort) door de verschillende fiscale wetteksten aan te passen. Het is dus van essentieel belang dat de ambtenaren van de belastingadministratie, met name die van de BBI, maximaal gebruik maken van de door de bestaande wetteksten geboden mogelijkheden. Tot nu toe heeft de werkgroep zich toegespitst op de ontwikkeling van een pragmatische aanpak van de *una via*-procedure. Over de mogelijkheid tot inbeslag-neming en huiszoeking moet er een politieke consensus zijn. De spreker vindt dat het hem niet toekomt zich daarover uit te spreken.

Staatssecretaris Carl Devlies voegt eraan toe dat men de wetgeving zal moeten wijzigen, en in het bijzonder het Handvest van de belastingplichtige. De werkgroep heeft in een eerste fase echter een praktisch voorstel willen ontwikkelen voor de snelle uitvoering van de *una via*-procedure.

Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) vraagt of de procedure omkeerbaar zal zijn, bijvoorbeeld als er zich nieuwe feiten voordoen of als het misdrijf minder ernstig blijkt dan bij de aanvang van het onderzoek.

Advocaat-generaal Patrick De Wolf, voorzitter van de werkgroep, antwoordt dat het in principe mogelijk zal zijn het dossier een andere richting uit te sturen. Hij vestigt evenwel de aandacht op een procedureel probleem. In belastingzaken is de belastingplichtige immers verplicht op de vragen van de administratie te antwoorden, terwijl hij in rechtszaken mag zwijgen. Dat betekent dat de verzamelde informatie in belastingzaken niet kan dienen

informations récoltées en matière fiscale ne pourront pas servir de base à des poursuites en justice. Même si l'on opte pour la voie pénale, l'article 2 de la loi du 28 avril 1999 oblige les magistrats du ministère public à dénoncer des infractions, ce qui permettra à l'administration fiscale de procéder à des redressements étant donné qu'elle dispose de l'expertise pour calculer l'impôt.

Réagissant aux propos de M. De Wolf, *M. Dirk Van der Maelen (sp.a)*, craint qu'il soit difficile d'orienter un dossier vers la justice s'il a été initié par l'administration. C'est pourquoi il plaide, au sein de l'organe de concertation, pour un renforcement des moyens de l'ISI pour traiter les grands dossiers de fraude par la voie administrative.

Mme Muriel Gerken (Ecolo-Groen), souligne que l'organe de concertation prendra sa décision (voie administrative ou judiciaire) sur la base d'un critère d'efficacité de la procédure choisie, à savoir la possibilité de récupérer l'impôt éludé. La récupération des fonds sera-t-elle un critère d'efficacité prioritaire par rapport à la poursuite des auteurs de l'infraction?

M. Frank Philipsen, administrateur général f.f. de l'ISI, précise que la prévention est également primordiale. L'ISI poursuit donc une double politique: éviter la mise en place de structures de fraude et récupérer les sommes éludées.

En réponse à la question de Mme Muriel Gerken de savoir si l'ISI dispose des moyens suffisants pour mener cette double politique, M. Frank Philipsen rappelle que ces dernières années, l'ISI a développé une politique préventive cohérente. L'ISI estime qu'il est préférable d'empêcher la mise en place de structures fiscales non transparentes que de procéder aux recouvrements.

M. Patrick De Wolf rappelle que la grande fraude organisée est actuellement l'œuvre d'organisations criminelles. En matière de TVA, la mise en place de la Cellule de soutien carrousel TVA (OCS) a permis d'intervenir rapidement.

M. Johan Denolf, directeur de la Direction Criminalité Economique et Financière de la PJF, tient à rappeler que l'objectif des enquêtes est de récupérer l'impôt éludé et de démanteler les organisations criminelles. Les grands dossiers de fraude fiscale ne sont pas si nombreux. L'objectif de la concertation n'est pas de réduire le nombre de dossiers transmis à la justice mais de mieux cibler les dossiers à lui transmettre. En ce qui concerne la police, l'organe central de concertation permettra de

als basis voor een gerechtelijke vervolging. Zelfs als men voor de strafrechtelijke weg kiest, verplicht artikel 2 van de wet van 28 april 1999 de magistraten van het openbaar ministerie de misdrijven aan te geven, wat de belastingadministratie in staat zal stellen rechtzettingen uit te voeren, omdat zij over de expertise beschikt om de belasting te berekenen.

In een reactie op de verklaringen van advocaat-generaal De Wolf vreest *de heer Dirk Van der Maelen (sp.a)* dat het moeilijk wordt een dossier naar het gerecht te sturen als het door de administratie is opgestart. Daarom pleit hij ervoor om in het overlegorgaan de middelen van de BBI te versterken, om de grote fraudedossiers via administratieve weg aan te pakken.

Voorzitster Muriel Gerken (Ecolo-Groen) onderstreept dat het overlegorgaan zijn beslissing (de administratieve dan wel de gerechtelijke weg) zal nemen op basis van het criterium doeltreffendheid van de gekozen procedure, namelijk de mogelijkheid om de ontdoken belasting in te vorderen. Zal de invordering van het geld een prioritair doeltreffendheidscriterium zijn ten opzichte van de vervolging van de plegers van het strafbare feit?

De heer Frank Philipsen preciseert dat preventie ook van het allergrootste belang is. De BBI voert dus een tweesporenbeleid: het ontstaan van fraudestructuren voorkomen en de ontdoken bedragen invorderen.

Voorzitter Muriel Gerken vraagt of de BBI over voldoende middelen beschikt om dat tweesporenbeleid uit te voeren. De heer Frank Philipsen antwoordt dat de BBI de afgelopen jaren een coherent preventiebeleid heeft ontwikkeld. De BBI vindt het beter om de uitbouw van niet-transparante fiscale structuren te voorkomen dan om tot invorderingen over te gaan.

Advocaat-generaal Patrick De Wolf, voorzitter van de werkgroep, antwoordt dat de grote georganiseerde fraude thans het werk is van criminele organisaties. Inzake btw heeft de instelling van de Ondersteuningscel inzake btw-carrouselfraude (OSC) het mogelijk gemaakt snel in te grijpen.

De heer Johan Denolf staat erop eraan te herinneren dat het doel van de onderzoeken is de ontdoken belasting in te vorderen en de criminele organisaties te ontmantelen. De grote fiscale fraudedossiers zijn niet zo talrijk. Het doel van het overleg is niet het aantal aan het gerecht doorgestuurd dossiers te verminderen, maar de dossiers ervoor beter af te bakenen. Ten aanzien van de politie zal men met het centrale overlegorgaan kunnen opsporen welke de arrondissementen zijn die

détecter quels sont les arrondissements qui rencontrent des problèmes de capacité policière. Il faut éviter que la criminalité n'opère dans les arrondissements où la capacité policière fait défaut.

Le groupe de travail est parti du postulat qu'il fallait mettre en place une structure aussi simple que possible ne nécessitant que peu ou prou de modifications législatives et permettant de travailler de manière plus performante avec les organes existants.

M. Carl Devlies, secrétaire d'État, précise encore que la procédure proposée permettra de réagir très rapidement et de prendre très vite une décision sur la procédure que doit suivre un dossier. Lorsqu'il aura été opté pour la voie administrative, il sera toujours possible de faire appel à l'article 29 du Code d'instruction criminelle pour induire une procédure judiciaire.

En ce qui concerne le travail législatif, le groupe de travail est d'avis qu'il convient d'augmenter le montant des amendes.

Mme Muriel Gerkens, présidente, (Ecolo-Groen) demande s'il conviendra d'introduire une certaine souplesse dans la procédure proposée, par exemple en renforçant (temporairement) les moyens humains dans certains ressorts.

M. Carl Devlies, secrétaire d'État, répond que le groupe de travail souhaite une approche globale et coordonnée au niveau national. Si des différences apparaissent dans les arrondissements, les responsables de chaque instance (ISI, justice, police) devront prendre des mesures dans leur domaine. Actuellement, aucune information n'est encore disponible mais l'organe de concertation permettra d'obtenir une vue d'ensemble de la situation dans chaque arrondissement.

Le groupe de travail avertira la commission de l'état d'avancement des textes dans 6 ou 7 semaines. Quoi qu'il en soit, le groupe de travail restera en place sous le nouveau gouvernement.

C. Réunion du 21 juin 2011

1. Exposé de M. Devlies, secrétaire d'État à la Coordination de la lutte contre la fraude

M. Devlies, secrétaire d'État à la Coordination de la lutte contre la fraude, renvoie à la structure élaborée par le groupe de travail *Una Via*. Il organise une concertation à deux niveaux: au niveau fédéral et au niveau opérationnel. L'organe fédéral de concertation se chargera de la stratégie et de la coordination. La concer-

inzake politiecapaciteit problemen ondervinden. Men moet voorkomen dat criminaliteit alleen maar opduikt in de arrondissementen met een ontoereikende politiecapaciteit.

De werkgroep is uitgegaan van de veronderstelling dat een zo eenvoudig mogelijke structuur nodig is, die nauwelijks wijzigingen van de wetgeving vergt en waarmee men doeltreffender met de bestaande instanties kan werken.

Staatssecretaris Carl Devlies préciseert nog dat de voorgestelde procedure het mogelijk zal maken heel snel te reageren en heel snel een beslissing te nemen over de weg die een dossier moet volgen. Als er gekozen wordt voor de administratieve weg, zal men altijd nog artikel 29 van het Wetboek van strafvordering kunnen gebruiken om een gerechtelijke procedure in te leiden.

Ten aanzien van het wetgevend werk vindt de werkgroep dat men de geldboetes moet verhogen.

Voorzitster Muriel Gerkens (Ecolo-Groen) vraagt of men een zekere soepelheid in de voorgestelde procedure zal moeten invoeren, bijvoorbeeld door (tijdelijk) de personele middelen in bepaalde rechtsgebieden op te voeren.

Staatssecretaris Carl Devlies antwoordt dat de werkgroep een algemene en gecoördineerde aanpak op nationaal niveau wenst. Als er in de arrondissementen verschillen opduiken, moeten de verantwoordelijke ambtenaren van elke instantie (BBI, gerecht, politie) in hun sector maatregelen treffen. Momenteel is er nog geen informatie beschikbaar, maar met het overlegorgaan wordt het mogelijk in elk arrondissement een overzicht van de situatie te krijgen.

De werkgroep zal de commissie binnen zes of zeven weken over de voortgang van de teksten verwittigen. Hoe dan ook zal de werkgroep onder de nieuwe regering blijven bestaan.

C. Vergadering van 21 juni 2011

1. Uiteenzetting van de heer Devlies, staatssecretaris voor de Coördinatie van de fraudebestrijding

De heer Carl Devlies, staatssecretaris voor de Coördinatie van de fraudebestrijding, verwijst naar de structuur die de werkgroep "*una via*" heeft uitgewerkt. Daarin wordt een overleg georganiseerd op twee niveau's: het federaal niveau en het operationeel niveau. Het federaal overlegorgaan zal zich bezighouden met de strategie en de

tation opérationnelle aura lieu au niveau des différents ressorts des cours d'appel (Bruxelles, Anvers, Gand, Liège et Mons). Cette double structure de concertation requiert une adaptation de la Charte du contribuable et une augmentation des amendes pénales. Ce dernier point figure également dans les recommandations de la commission d'enquête chargée d'examiner les grands dossiers de fraude fiscale.

À la demande des différents partis, le groupe de travail *Una Via* a préparé un projet de proposition de loi instaurant le principe *Una Via* dans le cadre de la poursuite des infractions aux législations fiscales et de la majoration des amendes pénales fiscales. Le secrétaire d'État souligne que ce projet de proposition de loi n'a pas fait l'objet d'une concertation au sein du gouvernement ou entre les partis.

Le secrétaire d'État commente ensuite sa proposition.

Ainsi qu'il est indiqué dans le rapport du 9 mai 2009 de la commission d'enquête chargée d'examiner les grands dossiers de fraude fiscale (DOC 52 0034/004), il convient d'uniformiser le mode de sanction des infractions fiscales par les pouvoirs publics de manière à rendre la politique de sanction fiscale transparente et, partant, à garantir la sécurité juridique des citoyens qui ont transgressé la norme fiscale.

Une concertation entre les administrations fiscales et la justice s'impose afin de coordonner l'approche de la fraude dans des dossiers fiscaux et des phénomènes de fraude sur la base du principe *Una Via*.

Au sein du Collège pour la lutte contre la fraude fiscale et sociale, un groupe d'experts composé de fonctionnaires dirigeants des départements concernés a élaboré une note en faveur de l'instauration du principe *Una Via* en matière fiscale. Il s'appuie, pour cela sur le principe de subsidiarité et sur le principe "*non bis in idem*". C'est à la lumière de ces principes que les administrations fiscales s'attaqueront à la fraude dans le cadre d'un dossier fiscal et la sanctionneront ou qu'elles se limiteront à constater la dette fiscale, la sanction étant imposée par la voie pénale.

Pour rendre ce principe *Una Via* applicable dans le cadre des poursuites du chef des violations de la législation fiscale, une concertation franche doit pouvoir avoir lieu entre les administrations fiscales et le Ministère public de sorte que cette proposition modifie les dispositions, telles qu'elles ont été insérées dans les divers codes fiscaux par la loi du 4 août 1986, de façon à permettre la concertation nécessaire sans mettre en péril la validité de l'acte de procédure.

coördination. Het operationeel overleg heeft plaats op het niveau van de verschillende ressorten van de hoven van beroep (Brussel, Antwerpen, Gent, Luik en Bergen). Deze tweeledige overlegstructuur vereist een aanpassing van het charter van de belastingplichtige en een verhoging van de strafrechtelijke boetes. Dit laatste staat eveneens vermeld in de aanbevelingen van de onderzoekscommissie naar de grote fiscale fraudedossiers.

Op vraag van de verschillende partijen heeft de werkgroep "*una via*" een ontwerp van wetsvoorstel voorbereid tot instelling van het "*una via*"-principe in de vervolging van overtredingen van de fiscale wetgevingen en de verhoging van de fiscale penale boetes. De staatssecretaris benadrukt dat er over dit ontwerp van wetsvoorstel geen overleg geweest is binnen de regering of tussen de partijen.

De staatssecretaris geeft toelichting bij zijn voorstel.

Zoals aangegeven in het verslag van 9 mei 2009 van de parlementaire onderzoekscommissie naar de grote fiscale fraude-dossiers (DOC 52 0034/004), dient eenheid te worden gebracht in de wijze waarop fiscale overtredingen worden bestraft door de overheid. Dat zal zorgen voor meer transparantie in het fiscale sanctiebeleid en aldus rechtszekerheid bieden aan rechtsonderhorigen die de fiscale norm hebben overtreden.

Dit vergt een overleg tussen de fiscale administraties en het gerecht om de aanpak van fraude in fiscale dossiers en van fraudefenomenen te coördineren op basis van het "*una via*"-principe.

Binnen het College voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude heeft een expertenwerkgroep van topfunctionarissen van de betrokken departementen een nota opgemaakt voor de invoering van het "*una via*"-principe in fiscale zaken. Hierbij wordt uitgegaan van het subsidiariteitsprincipe en het "*non bis in idem*"-principe. Overeenkomstig deze principes zullen de fiscale administraties de fraude in een fiscaal dossier aanpakken en beboeten, ofwel zullen zij zich beperken tot het vaststellen van de fiscale schuld en zal via de strafrechtelijke weg de sanctie worden opgelegd.

Om dit "*una via*"-principe toepasbaar te maken in de vervolging van overtredingen van de fiscale wetgeving, dient er een openhartig overleg mogelijk te zijn tussen de fiscale administraties en het Openbaar Ministerie zodat dit voorstel de bepalingen, zoals deze door de wet van 4 augustus 1986 in de diverse fiscale wetboeken zijn ingevoerd, zodanig wijzigt dat het noodzakelijke overleg kan plaatsvinden zonder dat de geldigheid van de akte van rechtspleging in het gedrang kan komen.

Pour garantir que cette sanction pénale vienne également sanctionner le bénéfice patrimonial induit d'une manière normative, il est indispensable d'augmenter les amendes fiscales pénales.

Cette proposition prévoit en outre à cette fin, d'une part, d'augmenter le montant maximal des amendes fiscales de respectivement 12 500 euros ou 125 000 euros jusqu'à 500 000 euros et, d'autre part, de rendre la loi du 5 mars 1952 relative aux décimes additionnels sur les amendes fiscales, applicable aux différentes infractions visées dans les différents codes fiscaux.

Le secrétaire d'État renvoie au rapport de la commission d'enquête parlementaire chargée d'examiner les grands dossiers de fraude fiscale de 2009, selon lequel l'économie au noir est évaluée à 21,5 % du PIB en Belgique (DOC 53 0034/004, p. 8). Ces chiffres proviennent de l'étude comparative européenne du professeur autrichien Friedrich Schneider. Le secrétaire d'État n'est pas d'accord avec ces chiffres dès lors que leur mode de calcul est très large. Par exemple, il prend également en compte l'évasion fiscale, les activités criminelles et les activités de bricolage. Or, il ressort d'une étude récente du même professeur que, dans la plupart des États membres de l'Union européenne, l'économie au noir est en recul. Sur ce plan, la Belgique montre l'exemple: au cours de la période 2008-2011, l'économie au noir a reculé de 0,4 % du PIB en Belgique. C'est le deuxième meilleur chiffre de toute l'Union européenne, où l'économie au noir a reculé de 0,5 % du PIB. Toutefois, dans l'ensemble de l'Union européenne, l'économie au noir a augmenté de 0,1 % du PIB à la suite de la crise économique de 2008 et 2009. En 2011, l'économie au noir représentait 17,1 % du PIB en Belgique, tandis que la moyenne pour l'Union européenne était de 19,4 % du PIB. Enfin, cette étude montre que le recul de l'économie au noir est plus rapide en Belgique que dans les autres États membres de l'Union européenne. Le secrétaire d'État en déduit que la lutte contre la fraude fiscale porte bel et bien ses fruits en Belgique.

Le secrétaire d'État souligne que les chiffres de l'étude du professeur Schneider sont purement indicatifs. Une étude récente de la Banque nationale de Belgique a estimé que l'économie noire représentait 3,85 % du PIB. Cette étude est plus réaliste que l'étude du professeur Schneider et, à ce titre, elle servira de point de départ au secrétaire d'État.

Pour coordonner la lutte contre la fraude économique, sociale et fiscale, l'arrêté royal du 29 avril 2008 a créé un Comité ministériel pour la lutte contre la fraude fiscale et sociale. Dans le prolongement, l'arrêté royal du 29 avril 2008 portant création du Collège pour la lutte

Om te garanderen dat deze strafrechtelijke sanctie ook het ongeoorloofd vermogensvoordeel op een normbevestigende manier kan sanctioneren, is het noodzakelijk om de fiscale penale boetes te verhogen.

Dit voorstel verhoogt daartoe eveneens enerzijds het maximumbedrag van de fiscale boetes van respectievelijk 12 500 euro of 125 000 euro tot 500 000 euro en maakt anderzijds de wet van 5 maart 1952 betreffende de opdecimes op de strafrechtelijke geldboeten voortaan van toepassing op de verschillende misdrijven bedoeld in de verschillende fiscale wetboeken.

De staatssecretaris verwijst naar het verslag van de parlementaire onderzoekscommissie naar de grote fiscale fraudedossiers waarin vermeld staat dat in 2009 de zwarte economie in België 21,5 pct. van het BBP zou bedragen (DOC 53 0034/004, p. 8). Deze cijfers zijn afkomstig van een Europese vergelijkende studie van de Oostenrijkse professor, de heer Friedrich Schneider. De staatssecretaris gaat niet akkoord met deze cijfers omdat de berekeningswijze zeer ruim is. Zo worden ook de belastingontwijking, de criminele activiteiten en de doe-het-zelf-activiteiten in rekening gebracht. Uit een recente studie van dezelfde professor blijkt dat in de meeste lidstaten van de Europese Unie de zwarte economie wordt teruggedrongen. België geeft op dit vlak het goede voorbeeld: in de periode 2008-2011 is de zwarte economie in België met 0,4 pct. van het bbp teruggedrongen. Dit is het tweede beste cijfer van de hele Europese Unie waar de zwarte economie met 0,5 pct. van het bbp is teruggedrongen. Voor de gehele Europese Unie is de zwarte economie echter toegenomen met 0,1 pct. van het bbp ten gevolge van de economische crisis in 2008 en 2009. In 2011 bedraagt de zwarte economie in België 17,1 pct. van het bbp, terwijl het gemiddelde voor de Europese Unie 19,4 pct van het BBP bedraagt. Deze studie toont tenslotte aan dat de terugdringing van de zwarte economie in België sneller verloopt dan in de andere EU-lidstaten. De staatssecretaris leidt hieruit af dat de strijd tegen de fiscale fraude in België wel degelijk zijn vruchten afwerpt.

De staatssecretaris benadrukt dat de cijfers van de studie van professor Schneider louter indicatief zijn. Een recente studie van de Nationale Bank van België raamt de zwarte economie op 3,85 pct. van het BBP. Deze studie is realistischer dan de studie van de professor Schneider en wordt daarom door de staatssecretaris als uitgangspunt genomen.

Om de strijd tegen de economische, sociale en fiscale fraude te coördineren, is door het koninklijk besluit van 29 april 2008 een Ministerieel Comité voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude opgericht. In het verlengde daarvan is door het koninklijk besluit van 29 april 2008

contre la fraude fiscale et sociale a institué un Collège, sous la présidence du secrétaire d'État à la Coordination de la lutte contre la fraude. Ce Collège élabore des plans d'action annuels pour la lutte contre la fraude sous l'angle de la concertation, de la collaboration et des actions communes entre les services respectifs.

Parallèlement à cela, la Chambre des représentants a créé une commission d'enquête chargée d'examiner les grands dossiers de fraude fiscale. Le 9 mai 2009, cette commission d'enquête a rendu son rapport (DOC 52 0034/004), contenant plus de cent recommandations destinées à améliorer l'efficacité de la lutte contre la fraude fiscale.

La commission d'enquête parlementaire a intégré en guise de septième recommandation l'instauration d'une règle *Una Via* dans les matières fiscales (*ibid.*, p. 223) et a développé à cette fin une structure de concertation complexe articulée autour de divers organes de concertation composés de représentants des administrations fiscales et des instances judiciaires et qui décide, en tant qu'organe, de la suite à donner à un dossier de fraude fiscale, à savoir la voie administrative ou la voie pénale.

Beaucoup d'autres recommandations de la commission d'enquête se retrouvent dans la recommandation relative à la règle *Una Via* ou, en tout état de cause, s'y rapportent. L'élaboration d'une réglementation *Una Via* permettrait d'emblée de mettre en œuvre un grand nombre de recommandations de la commission d'enquête.

En outre, il convient de tenir compte du fait que, si l'on attribue à un organe de concertation composé de fonctionnaires un pouvoir d'appréciation en matière de poursuites pénales, ces fonctionnaires ne peuvent pas être considérés — contrairement aux magistrats du ministère public — comme ne relevant pas de l'autorité hiérarchique du ministre et, partant, du pouvoir exécutif (avis du Conseil d'État n° 11 461/1).

Au sein du Collège pour la lutte contre la fraude fiscale et sociale, un groupe de travail d'experts composé de magistrats du ministère public et de fonctionnaires dirigeants des départements concernés a été créé sur décision du Conseil des ministres du 30 octobre 2009. Il a été chargé d'étudier comment la recommandation n° 7 de la Commission d'enquête parlementaire chargée d'examiner les grands dossiers de fraude fiscale pouvait être mise en œuvre. Le groupe de travail a élaboré une note qui tient compte des remarques

houdende de oprichting van het College voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude, een College opgericht onder het voorzitterschap van de staatssecretaris voor de Coördinatie van de fraudebestrijding. Dit College werkt jaarlijkse actieplannen voor de fraudebestrijding uit waarbij het uitgangspunt het overleg, de samenwerking en gezamenlijke acties tussen de respectievelijke diensten is geweest.

Parallel daarmee heeft de Kamer van Volksvertegenwoordigers een onderzoekscommissie naar de grote fiscale fraude opgericht. Op 9 mei 2009 heeft deze onderzoekscommissie haar verslag uitgebracht (DOC 52 0034/004) met daarin meer dan honderd aanbevelingen voor een efficiëntere strijd tegen de fiscale fraude.

De parlementaire onderzoekscommissie heeft in haar zevende aanbeveling het instellen van een "una via"-regel in fiscale zaken opgenomen (*ibid.*, p. 223) en hiervoor een complexe overlegstructuur met verschillende overlegorganen uitgewerkt die zijn samengesteld uit vertegenwoordiging van de fiscale administraties en de gerechtelijke instanties en als orgaan beslissen of een fiscaal fraudedossier al dan niet via de administratieve weg dient te worden aangepakt ofwel via de strafrechtelijke weg dient te worden vervolgd.

Vele andere aanbevelingen van de onderzoekscommissie zijn terug te brengen of alleszins in verband te brengen met de aanbeveling over una via. Door een regeling omtrent una via uit te werken, zouden meteen heel wat aanbevelingen van de onderzoekscommissie kunnen worden uitgevoerd.

Bovendien moet rekening worden gehouden met het feit dat bij het toekennen van een beoordelingsbevoegdheid inzake strafrechtelijke vervolging aan een overlegorgaan waarvan ambtenaren deel uitmaken, deze ambtenaren — in tegenstelling tot de magistraten van het openbaar ministerie — niet als onafhankelijk van het hiërarchisch gezag van de minister, en dus van de uitvoerende macht kunnen worden beschouwd (Advies van de Raad van State, nr. 11 461/1).

Binnen de schoot van het College voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude is naar aanleiding van de Ministerraad van 30 oktober 2009 een expertenwerkgroep met magistraten van het Openbaar Ministerie en topfunctionarissen van de betrokken departementen opgericht om te onderzoeken hoe uitvoering kan worden gegeven aan de aanbeveling nr. 7 van de parlementaire onderzoekscommissie naar de grote fiscale fraudedossiers. De werkgroep heeft een nota uitgewerkt die rekening heeft gehouden met de bovenstaande opmerkingen

précitées du Conseil d'État. Celle-ci a été présentée le 25 janvier 2011 aux commissions parlementaires réunies des Finances et du Budget et de la Justice, après approbation par le Collège pour la lutte contre la fraude fiscale et sociale. Cette note conclut que, pour pouvoir appliquer le principe Una Via dans le cadre de l'approche de la fraude fiscale, une concertation franche entre les autorités concernées s'impose mais qu'elle doit s'inscrire dans le respect des compétences respectives des administrations fiscales et du ministère public et des principes de l'État de droit.

Cette proposition permet la concertation requise en adaptant les dispositions de la loi du 4 août 1986 telles qu'insérées dans les différents codes fiscaux, de façon telle qu'elle permet à un fonctionnaire titulaire d'un grade de directeur ou d'un grade supérieur de participer à une concertation avec le procureur du Roi s'agissant de l'approche de la fraude fiscale grave et organisée dans le cadre des phénomènes de fraude et des dossiers individuels, sans entraîner la nullité de l'acte de procédure.

L'application du principe Una Via a pour but d'organiser efficacement la lutte contre la fraude fiscale grave et organisée afin d'éviter le double emploi des moyens publics. Il est dès lors nécessaire que le fonctionnaire titulaire d'un grade de directeur ou d'un grade supérieur qui participe à la concertation puisse se faire assister par les fonctionnaires qui assurent le traitement du dossier individuel ou qui disposent d'une expertise dans le domaine du phénomène de fraude étudié.

Cette concertation entre les autorités judiciaires, policières et fiscales sera possible moyennant le respect des principes généraux du droit et sur la base du principe de subsidiarité et du principe non bis in idem.

Le principe de subsidiarité implique que la recherche, en ce compris la constatation de fraude fiscale et de la dette fiscale, ainsi que du recouvrement, reste du ressort des administrations fiscales avec tous les moyens légaux dont elles disposent. Si ces moyens légaux devaient ne pas suffire pour s'attaquer à la fraude fiscale et la sanctionner, les moyens d'enquête du pouvoir judiciaire devraient pouvoir être déployés dans les limites prescrites par la loi.

Par ailleurs, certaines violations aux lois fiscales constituent des infractions pénales. La recherche et les poursuites du chef de ces infractions relèvent dès lors respectivement de la compétence de la police et du Ministère public. C'est ainsi qu'il peut arriver qu'une même infraction fiscale soit sanctionnée en application

van de Raad van State en die na goedkeuring door het College voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude op 25 januari 2011 is voorgelegd aan de gezamenlijke parlementaire commissie voor de Financiën en de Begroting en voor de Justitie. Deze nota besluit dat, om het "una via"-principe te kunnen toepassen in de aanpak van de fiscale fraude, een openhartig overleg tussen de bevoegde overheden noodzakelijk is maar met respect voor de respectievelijke bevoegdheden van de fiscale administraties en het Openbaar Ministerie, alsook voor de principes van de Rechtsstaat.

Daartoe maakt dit voorstel het noodzakelijk overleg mogelijk door de bepalingen van de wet van 4 augustus 1986 zoals deze zijn ingevoegd in de verschillende fiscale wetboeken zodanig aan te passen dat de ambtenaar met een graad van directeur of met een hogere graad kan deelnemen aan een overleg met de procureur des Konings betreffende de aanpak van de ernstige en georganiseerde fiscale fraude inzake fraudefenomenen en inzake individuele dossiers, zonder dat dit de nietigheid van de akte van rechtspleging tot gevolg heeft.

Het toepassen van het "una via" – principe heeft tot doel om de strijd tegen de ernstige en georganiseerde fiscale fraude op een efficiënte manier te organiseren opdat een dubbel gebruik van overheidsmiddelen vermeden wordt. Het is dan ook noodzakelijk dat de ambtenaar met een graad van directeur of met een hogere graad die deelneemt aan het overleg zich kan laten bijstaan door de ambtenaren die het individueel dossier behandelen of een expertise hebben in het fraudefenomeen dat besproken wordt.

Dit overleg tussen de gerechtelijke, politionele en fiscale overheden zal mogelijk worden met respect voor de algemene rechtsprincipes en uitgaande van het subsidiariteitsprincipe en het principe "non bis in idem".

Het subsidiariteitsprincipe betekent dat de opsporing inclusief het vaststellen van fiscale fraude en de fiscale schuld alsook van de invordering, de taak blijft van de fiscale administraties met al de wettelijke middelen waarover deze beschikken. Indien deze wettelijke middelen niet voldoende zouden zijn om de fiscale fraude aan te pakken en te beboeten, is het noodzakelijk dat de onderzoeksmiddelen van de rechterlijke macht kunnen worden aangewend binnen de mogelijkheden waarin de wet voorziet.

Tevens vormen sommige overtredingen van de fiscale wetten een strafrechtelijke inbreuk waardoor het opsporen en het vervolgen van deze inbreuken ook behoren tot de respectievelijke bevoegdheid van de politie en het Openbaar Ministerie. Op die manier kan de situatie ontstaan dat eenzelfde fiscale overtreding aangepakt

de la procédure fiscale tout en faisant l'objet de poursuites en application de la procédure pénale. Il s'agit d'un cas de chevauchement qui, outre le fait qu'il est inefficace par rapport au déploiement de différents moyens publics limités pour un même dossier de fraude, peut s'avérer contraire au principe *non bis in idem* notamment lorsque les administrations fiscales imposent une amende administrative et que, dans le même temps, la justice prononce des sanctions pénales. Le caractère obligatoire de ce principe a été précisé le 10 février 2009 dans l'arrêt Zolotukhin de la Grande Chambre de la Cour européenne des droits de l'homme. Dans cette affaire, les poursuites engagées au pénal qui concernaient principalement une même infraction pour laquelle l'intéressé avait déjà fait l'objet d'une sanction administrative, ont été considérées comme une violation de l'article 4 du protocole n° 7 à la Convention européenne des droits de l'homme (CEDH).

Les administrations fiscales disposent du savoir-faire, des moyens et des fonctionnaires pour, à la lumière des faits constatés, déterminer du manière rapide et efficace l'impôt éludé et l'enrôler. En outre, les moyens d'enquête du pouvoir judiciaire sont plus étendus que ceux dont disposent les administrations fiscales de sorte qu'au sein de la concertation prévue, une répartition des dossiers de fraude fiscale peut être réalisée:

— d'une part, les dossiers de fraude fiscale relativement simple dans le cadre desquels les moyens légaux de l'administration fiscale s'avèrent suffisants pour lutter contre la fraude;

— et d'autre part, les dossiers de fraude fiscale grave et organisée qui nécessitent les moyens d'enquête du pouvoir judiciaire.

Conformément aux dispositions de la Constitution et du Code judiciaire, le ministre de la Justice arrête les directives de politique criminelle, y compris en matière de politique de recherche et de poursuite après avoir pris l'avis du Collège des procureurs généraux. C'est donc dans le cadre de la politique criminelle du ministre de la Justice et du Collège des procureurs généraux qu'un tel dossier de fraude fiscale relativement simple ou un dossier où le contribuable collabore pleinement au remboursement de l'impôt éludé sera traité par l'administration fiscale et sanctionné au moyen des sanctions administratives prévues.

Par contre, un dossier de fraude fiscale grave et organisée fera l'objet de poursuites pénales assorties de sanctions pénales. Si l'on opte directement pour la voie pénale, les administrations fiscales procèderont

wordt met toepassing van de fiscale procedure en ook vervolgd wordt met toepassing van de strafrechtelijke procedure. Dit is een overlapping die niet alleen inefficiënt is met betrekking tot de inzet van verschillende beperkte overheidsmiddelen voor eenzelfde fraude-dossier, maar kan ook strijdig zijn met het "*non bis in idem*"- principe, met name wanneer zowel de fiscale administraties een administratieve boete zouden opleggen en het gerecht ook nog strafrechtelijke sancties zou uitspreken. Het dwingend karakter van dit principe is op 10 februari 2009 verduidelijkt in het arrest Zolotukhin van de Grote Kamer van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Hierbij is de ingestelde strafrechtelijke vervolging die in hoofdzaak betrekking had op eenzelfde inbreuk waarvoor de betrokkene al administratiefrechtelijk was veroordeeld, beschouwd als een overtreding van artikel 4 van protocol nr. 7 bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EHRM).

De fiscale administraties beschikken over de know-how, de middelen en de ambtenaren om op basis van de vastgestelde feiten de ontdoken belasting op een snelle en efficiënte manier vast te stellen alsook in te kohieren. Tevens zijn de onderzoeksmiddelen van de rechterlijke macht uitgebreider dan deze van de fiscale administraties, zodat binnen het voorziene overleg een verdeling van de fiscale fraudedossiers kan worden gemaakt in:

— enerzijds die dossiers van eerder eenvoudige fiscale fraude waarbij de wettelijke middelen van de fiscale administratie voldoende blijken om de fraude aan te pakken;

— en anderzijds die dossiers van ernstige en georganiseerde fiscale fraude waarvoor de gerechtelijke onderzoeksmiddelen noodzakelijk blijken.

Zoals in de Grondwet en het Gerechtelijk Wetboek wordt bepaald, legt de minister van Justitie de richtlijnen van het strafrechtelijk beleid vast, inclusief die van het opsporings- en vervolgingsbeleid, nadat hij het advies van het College van procureurs-generaal heeft ingewonnen. Het is dus binnen het strafrechtelijk beleid van de minister van Justitie en het College van procureurs-generaal dat zo een dossier van eerder eenvoudige fiscale fraude of een dossier waarbij de belastingplichtige volledige medewerking verleent aan het herstel van de ontdoken belasting, door de fiscale administratie met de voorziene administratieve sancties zal worden afgehandeld.

Een dossier van ernstige en georganiseerde fraude zal daarentegen strafrechtelijk worden vervolgd met strafrechtelijke sancties. In het geval dat rechtstreeks wordt gekozen voor de strafrechtelijke weg, zullen de

tout de même à l'enquête fiscale spécialisée mais elles se borneront à constater la fraude fiscale sans imposer de sanction administrative.

Afin d'organiser la possibilité de concertation, une concertation opérationnelle peut avoir lieu au niveau de la cour d'appel et une cellule centrale peut être créée au niveau fédéral et chargée d'une mission d'observation stratégique et de coordination. Les hauts représentants de l'administration fiscale, la police et le ministère public, qui seront associés à la lutte contre les phénomènes de fraude fiscale ou aux dossiers de fraude et aux poursuites y afférentes, participeront à ces deux structures de concertation.

Bien entendu, ces membres de la concertation opérationnelle pourront se faire assister par les magistrats, fonctionnaires et représentants de la police dont ils auront besoin pour se prononcer sur l'approche la plus appropriée du dossier concret ou du phénomène de fraude soumis. Cette concertation traitera des dossiers concrets ou des phénomènes de fraude et assurera la répartition entre le traitement administratif du dossier et l'approche pénale, à l'instar de ce qui se fait par la cellule d'arrondissement pour les dossiers de fraude sociale.

Les résultats de la concertation opérationnelle peuvent alors être communiqués à la cellule centrale du niveau fédéral pour qu'elle puisse traduire les données relatives aux dossiers de fraude en informations stratégiques sur la base desquelles la lutte contre la fraude fiscale grave et organisée est coordonnée.

Le résultat final de cette structure de concertation devra adopter les contours suivants: les tendances de la fraude fiscale ainsi que les difficultés liées aux poursuites seront portées à l'attention du ministre de la Justice de façon à ce que le ministre et le Collège des procureurs généraux puissent orienter leur politique de poursuite.

Dans le même temps, les ministres de la Justice, de l'Intérieur et des Finances, seront informés sur ces tendances de la fraude de sorte qu'ils pourront arrêter à terme, chacun dans la limite de ses compétences et en concertation avec les autres ministres, des directives contraignantes communes (instructions et ColPG) s'agissant des infractions aux lois fiscales soumises à la concertation.

Last but not least, il s'avère indispensable lors de l'introduction de la règle *Una Via* en matière de lutte contre la fraude fiscale, que les amendes émanant de la procédure administrative et les sanctions issues de

fiscale administrations wel nog het gespecialiseerd fiscaal onderzoek voeren maar zich beperken tot de vaststelling van de ontdoken belastingen zonder een administratieve sanctie op te leggen.

Om de mogelijkheid tot overleg te organiseren kan op het niveau van het hof van beroep een operationeel overleg gebeuren en centraal op federaal niveau een cel worden opgericht met een strategische analyse- en coördinerende opdracht. In beide overlegstructuren zullen de hoge vertegenwoordigers van de fiscale administratie, de politie en het openbaar ministerie die betrokken zijn bij de aanpak en de vervolging van de fiscale fraudefenomenen of de fiscale fraudedossiers participeren.

Het spreekt voor zich dat deze leden van het operationeel overleg zich kunnen laten bijstaan door de magistraten, ambtenaren en politie die nodig zijn om te kunnen oordelen over de meest opportune aanpak van het voorliggend concreet dossier of fraudefenomeen. Dit overleg zal over concrete dossiers of fraudefenomenen handelen en de verdeling maken tussen de administratieve behandeling van het dossier of de strafrechtelijke aanpak, zoals het gebeurt bij de arrondissementele cellen voor de dossiers van sociale fraude.

De resultaten van het operationeel overleg kunnen dan gerapporteerd worden aan de cel op federaal niveau zodat daar de gegevens over de fraudedossiers kunnen worden verwerkt tot strategische informatie op basis waarvan de strijd tegen de ernstige en georganiseerde fiscale fraude gecoördineerd wordt.

Het uiteindelijke resultaat van deze overlegstructuur dient te zijn dat de tendensen van de fiscale fraude en de moeilijkheden in de vervolging daarvan onder de aandacht worden gebracht van de minister van Justitie zodat de minister en het College van procureurs-generaal hun vervolgingsbeleid daarop kunnen oriënteren.

Tegelijkertijd kunnen zo op termijn de ministers van Justitie, van Binnenlandse Zaken en van Financiën worden geïnformeerd over deze fraudetendensen zodat ieder voor zijn bevoegdheid en in overleg met de andere ministers gemeenschappelijke bindende richtlijnen (instructies en ColPG) kan uitvaardigen inzake de aan het overleg voor te leggen inbreuken op de fiscale wetten.

Ten slotte — maar niet minder belangrijk — is het noodzakelijk, bij de invoering van de “*una via*” — regel inzake de aanpak van de fiscale fraude, dat de boeten bij de administratieve weg en de straf bij de strafrechtelijke

la procédure pénale aient un même effet dissuasif et imposent une sanction proportionnellement équivalente. À l'instar du groupe d'experts Una Via, la commission d'enquête parlementaire chargée d'examiner les grands dossiers de fraude fiscale a conclu, dans sa recommandation 46 (DOC 52 0034/004, p. 251), que les sanctions pénales actuellement imposées dans les dossiers répressifs fiscaux ne pouvaient satisfaire à cette remarque et elle prévoit donc une augmentation des dispositions légales pénales.

Comme il a déjà été dit, cette proposition augmente le montant maximal des amendes fiscales de respectivement 12 500 euros ou 125 000 euros à 500 000 euros. Par ailleurs, la loi du 5 mars 1952 relative aux décimes additionnels sur les amendes fiscales sera désormais applicable aux différentes infractions visées dans les différents codes fiscaux.

En conclusion de son intervention, le secrétaire d'État soumet donc la proposition suivante aux membres des deux commissions:

“TITRE IER

Disposition préliminaire

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

TITRE II

*Modifications du Code d'Instruction criminelle –
Livre premier*

Article 2

Dans l'article 29 du Code d'instruction criminelle, tel que modifié par la loi du 23 mars 1999, sont ajoutés un troisième alinéa:

“Le directeur régional dont question au deuxième alinéa peut, dans le cadre de la lutte contre la fraude fiscale grave et organisée, se concerter sur des dossiers avec le procureur du Roi. Le procureur du Roi peut poursuivre pénalement les faits dont il a pris connaissance lors de cette concertation. Le concertation peut aussi avoir lieu à l'initiative du procureur du Roi.”

weg een even groot ontradend effect hebben alsook eenzelfde proportionele sanctie opleggen. Ook de parlementaire onderzoekscommissie naar de grote fiscale fraude-dossiers is in haar aanbeveling 46 (DOC 52 0034/004, p. 251) net zoals de expertenwerkgroep “una via” tot de conclusie gekomen dat de huidige strafrechtelijke sancties in fiscale strafdossiers daaraan niet kunnen voldoen en voorziet dus in een verhoging van de wettelijke strafbepalingen.

Zoals reeds gezegd, verhoogt dit voorstel het maximumbedrag van de fiscale boetes van respectievelijk 12 500 euro of 125 000 euro tot 500 000 euro en anderzijds wordt de wet van 5 maart 1952 betreffende de opdecimes op de strafrechtelijke geldboeten voortaan van toepassing gemaakt op de verschillende misdrijven bedoeld in de verschillende fiscale wetboeken.

Tot besluit van zijn betoog legt de staatssecretaris het volgende voorstel aan de leden van beide commissies voor:

“TITEL I

Voorafgaande bepaling

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

TITEL II

*Wijzigingen van het Wetboek van Strafvordering –
eerste boek*

Artikel 2

In artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering zoals gewijzigd door de wet van 23 maart 1999, wordt een derde lid toegevoegd:

“De gewestelijke directeur voornoemd in het tweede lid kan in het kader van de strijd tegen de ernstige en georganiseerde fiscale fraude over concrete dossiers overleg plegen met de procureur des Konings. De procureur des Konings kan de strafbare feiten, waarvan hij kennis heeft genomen tijdens het overleg, vervolgen. Het overleg kan ook plaatsvinden op initiatief van de procureur des Konings.”

TITRE III

FinancesCHAPITRE 1ER**Modifications du Code des impôts
sur les revenus 1992***Instauration du principe “Una Via”*

Article 3

À l'article 444 du Code des impôts sur les revenus 1992 est ajouté un cinquième alinéa:

“L'accroissement d'impôt n'est plus exigible si le ministère public estime que la gravité des infractions justifie des poursuites pénales.”

Article 4

À l'article 445 du même Code, modifié par la loi du 15 mars 1999, est ajouté un troisième alinéa:

“Les amendes administratives ne sont plus exigibles si le ministère public estime que la gravité des infractions justifie des poursuites pénales.”

Article 5

À l'article 449 du même Code, modifié par la loi-programme du 27 décembre 2006, est ajouté l'alinéa suivant:

“Si, dans le cadre de la concertation prévue à l'article 29, troisième alinéa, du Code d'instruction criminelle, le ministère public informe l'administration fiscale qu'il lance une procédure pénale pour les infractions commises dans un dossier concret, l'administration fiscale ne peut pas appliquer des sanctions administratives conformément aux articles 444 et 445 du présent code. À partir de ce moment, l'administration fiscale modifie la déclaration en application des articles 346 à 352bis du présent code, établit l'impôt et en informe le procureur du Roi et lui communique tous les éléments du dossier fiscal.”

TITEL III

Financiën

HOOFDSTUK 1

**Wijzigingen aan het Wetboek van de
Inkomstenbelastingen 1992***Instellen van het “Una Via” principe*

Artikel 3

Artikel 444 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 wordt aangevuld met een vijfde lid:

“De belastingverhoging is niet meer opeisbaar wanneer het openbaar ministerie oordeelt dat, de ernst van de inbreuken in acht genomen, strafvervolgning moet ingesteld worden.”

Artikel 4

Artikel 445 van hetzelfde Wetboek, laatst gewijzigd door de wet van 15 maart 1999, wordt aangevuld met een derde lid:

“De administratieve boeten zijn niet meer opeisbaar wanneer het openbaar ministerie oordeelt dat, de ernst van de inbreuken in acht genomen, strafvervolgning moet ingesteld worden.”

Artikel 5

Artikel 449 van het hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de programmawet van 27 december 2006 wordt aangevuld met het volgende lid:

“Indien het openbaar ministerie in het overleg zoals voorzien in artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering, de fiscale administratie meedeelt dat het opsporingsonderzoek opstart voor de overtredingen in een concreet dossier, mag de fiscale administratie geen administratieve sancties overeenkomstig de artikelen 444 en 445 van dit wetboek toepassen. Op dat moment wijzigt de fiscale administratie de aangifte met toepassing van artikel 346 tot en met 352bis van dit wetboek, vestigt de belasting en stelt de Prokureur des Konings daarvan in kennis samen met alle elementen van het fiscale dossier.”

Article 6

L'article 460, paragraphe 2, du même Code est modifié comme suit:

"Toutefois, le ministère public ne pourra pas engager de poursuites si les faits sont venus à sa connaissance à la suite d'une plainte ou d'une dénonciation d'un fonctionnaire, sauf si cette communication a eu lieu conformément à l'article 29, deuxième ou troisième alinéa, du Code d'instruction criminelle."

Article 7

À l'article 461 du même Code est ajouté l'alinéa suivant:

"La concertation telle que prévue à l'article 29, troisième alinéa, du Code d'instruction criminelle ne fait pas obstacle à l'application des dispositions du premier alinéa."

Article 8

À l'article 463 du même Code inséré par la loi du 4 août 1986, tel que modifié par l'article 25 la loi du 28 décembre 1992, par l'article 24 de la loi du 30 mars 1994 et, en dernier lieu, par l'article 3 de la loi du 13 mars 2002, est ajouté l'alinéa suivant:

"L'alinéa 1er n'est pas applicable aux fonctionnaires qui prennent part à la concertation telle que prévue à l'article 29, troisième alinéa, du code d'instruction criminelle."

Augmentation des amendes fiscales pénales

Article 9

À l'article 449 du même Code, modifié par la loi-programme du 27 décembre 2006, les mots "125 000 EUR" sont remplacés par les mots "500 000 EUR".

Article 10

À l'article 450 du même Code, modifié par la loi-programme du 27 décembre 2006, sont apportées les modifications suivantes:

Artikel 6

Artikel 460, tweede lid van hetzelfde Wetboek wordt gewijzigd als volgt:

"Het openbaar ministerie kan echter geen vervolging instellen, indien het kennis heeft gekregen van de feiten ten gevolge van een klacht of een aangifte van een ambtenaar, tenzij deze melding is geschied overeenkomstig artikel 29, tweede of derde lid van het Wetboek van Strafvordering."

Artikel 7

Artikel 461 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met het volgende lid:

"Het overleg zoals voorzien in artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvorderingen verhindert niet de toepassing van de bepalingen van het eerste lid."

Artikel 8

Artikel 463 van hetzelfde Wetboek ingevoegd door de wet van 4 augustus 1986 zoals gewijzigd bij artikel 25 van de wet van 28 december 1992, bij artikel 24 van de wet van 30 maart 1994 en laatst gewijzigd bij artikel 3 van de wet van 13 maart 2002, wordt aangevuld met het volgende lid:

"Het eerste lid is niet van toepassing op de ambtenaren die deelnemen aan het overleg zoals bepaald in artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering."

Verhoging van de strafrechtelijke fiscale boeten

Artikel 9

In artikel 449 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de programmawet van 27 december 2006, worden de woorden "125 000 EUR" vervangen door de woorden "500 000 EUR".

Artikel 10

In artikel 450, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij programmawet van 27 december 2006, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° à l'alinéa 1er, les mots "125 000 EUR" sont remplacés par les mots "500 000 EUR";

2° à l'alinéa 2, les mots "125 000 EUR" sont remplacés par les mots "500 000 EUR".

Article 11

À l'article 452 du même Code, modifié par la loi-programme du 27 décembre 2006, les mots "12 500 EUR" sont remplacés par les mots "500 000 EUR".

Article 12

À l'article 456 du même Code, modifié par la loi-programme du 27 décembre 2006, les mots "125 000 EUR" sont remplacés par les mots "500 000 EUR".

Article 13

Dans l'article 457, § 2, du même Code, les mots "n'est pas applicable" sont remplacés par les mots "est applicable".

CHAPITRE II

Modifications du Code de la taxe sur la valeur ajoutée

Article 14

À l'article 72 du Code de la taxe sur la valeur ajoutée, tel que modifié par la loi du 22 juillet 1993, est ajouté un deuxième alinéa:

"Ces amendes administratives ne sont plus exigibles si le ministère public estime que la gravité des infractions justifie des poursuites pénales."

Article 15

À l'article 74 du même Code, tel que modifié par l'article 49 de la loi du 28 décembre 1992 et par l'article 51 de la loi du 15 mars 1999, le paragraphe 2 est modifié comme suit:

"Toutefois le ministère public ne pourra pas engager de poursuites si les faits sont venus à sa connaissance à la suite d'une plainte ou d'une dénonciation d'un

1° in het eerste lid worden de woorden "125 000 EUR" vervangen door de woorden "500 000 EUR";

2° in het tweede lid worden de woorden "125 000 EUR" vervangen door de woorden "500 000 EUR".

Artikel 11

In artikel 452 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de programmawet van 27 december 2006, worden de woorden "12 500 EUR" vervangen door de woorden "500 000 EUR".

Artikel 12

In artikel 456 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de programmawet van 27 december 2006, worden de woorden "125 000 EUR" vervangen door de woorden "500 000 EUR".

Artikel 13

In artikel 457, § 2, van hetzelfde Wetboek worden de woorden "geen toepassing op" vervangen door de woorden "toepassing op".

HOOFDSTUK II

Wijzigingen van het Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

Artikel 14

In artikel 72 van het Wetboek van de Belastingen over de Toegevoegde Waarde, laatst gewijzigd door de wet van 22 juli 1993, wordt een tweede lid toegevoegd:

"Deze administratieve boeten zijn niet meer opeisbaar indien het openbaar ministerie oordeelt dat, de ernst van de inbreuken in acht genomen, strafvervolgning moet ingesteld worden."

Artikel 15

Artikel 74 van hetzelfde Wetboek zoals gewijzigd bij artikel 49 van de wet van 28 december 1992 en bij artikel 51 van de wet van 15 maart 1999, wordt de tweede paragraaf gewijzigd als volgt:

"Het openbaar ministerie kan echter geen vervolging instellen indien het kennis heeft gekregen van de feiten ten gevolge van een klacht of een aangifte

fonctionnaire, sauf si cette communication a eu lieu conformément à l'article 29, deuxième ou troisième alinéa, du Code d'instruction criminelle."

Article 16

À l'article 74bis du même Code, tel que modifié par l'article 50 de la loi du 28 décembre 1992, par l'article 33 de la loi du 30 mars 1994 et par l'article 4 de la loi du 13 mars 2002, est ajouté le quatrième alinéa suivant:

"L'alinéa 1er n'est pas applicable aux fonctionnaires qui prennent part à la concertation telle que prévue à l'article 29, troisième alinéa, du Code d'instruction criminelle."

Article 17

À l'article 73 du même Code, remplacé par la loi du 10 février 1981 et modifié par la loi du 4 août 1986, par l'arrêté royal du 20 juillet 2000, par l'arrêté royal du 13 juillet 2001, et par la loi-programme du 27 décembre 2006, les mots "125 000 EUR" sont remplacés par les mots "500 000 EUR".

Article 18

À l'article 73bis du même Code, inséré par la loi du 10 février 1981 et modifié par la loi du 4 août 1986, par l'arrêté royal du 20 juillet 2000, par l'arrêté royal du 13 juillet 2001 et par la loi-programme du 27 décembre 2006, sont apportées les modifications suivantes:

1° à l'alinéa 1er, les mots "125 000 EUR" sont remplacés par les mots "500 000 EUR";

2° à l'alinéa 2, les mots "125 000 EUR" sont remplacés par les mots "500 000 EUR".

Article 19

À l'article 73quater du même, inséré par la loi du 10 février 1981 et modifié par la loi du 4 août 1986, par l'arrêté royal du 20 juillet 2000 et par l'arrêté royal du 13 juillet 2001, et par la loi-programme du 27 décembre 2006, les mots "125 000 EUR" sont remplacés par les mots "500 000 EUR".

van een ambtenaar, tenzij deze melding is geschied overeenkomstig artikel 29, tweede of derde lid, van het Wetboek van Strafvordering."

Artikel 16

In artikel 74bis van hetzelfde Wetboek zoals gewijzigd bij artikel 50 van de wet van 28 december 1992, bij artikel 33 van de wet van 30 maart 1994 en bij artikel 4 van de wet van 13 maart 2002, wordt het volgende vierde lid toegevoegd:

"Het eerste lid is niet van toepassing op de ambtenaren die deelnemen aan het overleg zoals bepaald in artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering."

Artikel 17

In artikel 73 van hetzelfde Wetboek, vervangen door de wet van 10 februari 1981 gewijzigd bij de wet van 4 augustus 1986, het koninklijk besluit van 20 juli 2000, het koninklijk besluit van 13 juli 2001 en de programwet van 27 december 2006, worden de woorden "125 000 EUR" vervangen door de woorden "500 000 EUR".

Artikel 18

In artikel 73bis, eerste en tweede lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd door de wet van 10 februari 1981 en gewijzigd bij de wet van 4 augustus 1986, en het koninklijk besluit van 20 juli 2000, en het koninklijk besluit van 13 juli 2001 en de programwet van 27 december 2006, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden "125 000 EUR" vervangen door de woorden "500 000 EUR".

2° in het tweede lid worden de woorden "125 000 EUR" vervangen door de woorden "500 000 EUR".

Artikel 19

In artikel 73quater, eerste en tweede lid, van hetzelfde wetboek, ingevoegd door de wet van 10 februari 1981 en gewijzigd bij de wet van 4 augustus 1986, en het koninklijk besluit van 20 juli 2000, en het koninklijk besluit van 13 juli 2001 en de programwet van 27 december 2006, worden de woorden "125 000 EUR" vervangen door de woorden "500 000 EUR".

Article 20

Dans l'article 73quinquies, § 3, du même Code, les mots "n'est pas applicable" sont remplacés par les mots "est applicable".

CHAPITRE III

Modifications du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, du Code des droits de succession et du Code des droits et taxes divers.

Modifications du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe

Article 21

À l'article 207septies du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, inséré par l'article 13 de la loi du 10 février 1981 et remplacé par l'article 87 de la loi du 4 août 1986 et modifié par l'article 60 de la loi du 28 décembre 1992 et par l'article 65 de la loi du 15 mars 1999, le paragraphe 2 est modifié comme suit:

"Toutefois, le ministère public ne pourra pas engager de poursuites si les faits sont venus à sa connaissance à la suite d'une plainte ou d'une dénonciation d'un fonctionnaire, sauf si cette communication a eu lieu conformément à l'article 29, deuxième ou troisième alinéa, du Code d'instruction criminelle."

Article 22

À l'article 207octies du même Code, inséré par l'article 88 de la loi du 4 août 1986 et modifié par l'article 61 de la loi du 28 décembre 1992, par l'article 50 de la loi du 30 mars 1994, et par l'article 6 de la loi du 13 mars 2002, est ajouté le quatrième alinéa suivant:

"L'alinéa 1er n'est pas applicable aux fonctionnaires qui prennent part à la concertation telle que prévue à l'article 29, troisième alinéa, du Code d'instruction criminelle."

Article 23

Dans l'article 206, deuxième alinéa du même Code, les mots "125 000 EUR" sont remplacés par les mots "500 000 EUR".

Artikel 20

In artikel 73quinquies, § 3, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden "geen toepassing op" vervangen door de woorden "toepassing op".

HOOFDSTUK III

Wijzigingen van het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten, van het Wetboek der successierechten en van het Wetboek diverse rechten en taksen.

Wijzigingen aan het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten

Artikel 21

In artikel 207septies van het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten ingevoegd bij artikel 13 van de wet van 10 februari 1981 en vervangen bij artikel 87 van de wet van 4 augustus 1986 en gewijzigd bij artikel 60 van de wet van 28 december 1992 en bij artikel 65 van de wet van 15 maart 1999 wordt de paragraaf 2 gewijzigd als volgt:

"Het openbaar ministerie kan echter geen vervolging instellen indien het kennis heeft gekregen van de feiten ten gevolge van een klacht of een aangifte van een ambtenaar, tenzij deze melding is geschied overeenkomstig artikel 29, tweede of derde lid, van het Wetboek van Strafvordering."

Artikel 22

Artikel 207octies van hetzelfde Wetboek zoals ingevoegd bij artikel 88 van de wet van 4 augustus 1986 en gewijzigd bij artikel 61 van de wet van 28 december 1992 en bij artikel 50 van de wet van 30 maart 1994 en bij artikel 6 van de wet van 13 maart 2002 wordt het volgende vierde lid toegevoegd:

"Het eerste lid is niet van toepassing op de ambtenaren die deelnemen aan het overleg zoals bepaald in artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering."

Artikel 23

In artikel 206, tweede lid van hetzelfde Wetboek worden de woorden "125 000 EUR" vervangen door de woorden "500 000 EUR".

Article 24

Dans l'article 206bis, troisième alinéa du même Code, inséré par la loi du 27 décembre 2006, les mots "125 000 EUR" sont remplacés par les mots "500 000 EUR".

Article 25

Dans l'article 207bis, deuxième alinéa du même Code, inséré par la loi du 27 décembre 2006, les mots "125 000 EUR" sont remplacés par les mots "500 000 EUR".

Article 26

Dans l'article 207ter, § 3, du même Code, les mots "n'est pas applicable" sont remplacés par les mots "est applicable".

Modifications du Code des droits de succession

Article 27

Dans l'article 133nonies du Code des droits de succession, tel que modifié par l'article 72 de la loi du 15 mars 1999, le paragraphe 2 est modifié comme suit:

"Toutefois le ministère public ne pourra pas engager de poursuites si les faits sont venus à sa connaissance à la suite d'une plainte ou d'une dénonciation d'un fonctionnaire, sauf si cette communication a eu lieu conformément à l'article 29, deuxième, troisième ou quatrième alinéa, du Code d'instruction criminelle."

Article 28

À l'article 133decies du même Code, tel qu'inséré par la loi du 4 août 1986 et modifié par l'article 7 de la loi du 13 mars 2002, est ajouté le quatrième alinéa suivant:

"L'alinéa 1er n'est pas applicable aux fonctionnaires qui prennent part à la concertation telle que prévue à l'article 29, troisième alinéa, du Code d'instruction criminelle."

Artikel 24

In artikel 206bis, derde lid van hetzelfde Wetboek, ingevoegd door de wet van 27 december 2006, worden de woorden "125 000 EUR" vervangen door de woorden "500 000 EUR".

Article 25

In artikel 207bis, tweede lid van hetzelfde wWtboek, ingevoegd door de wet van 27 december 2006, worden de woorden "125 000 EUR" vervangen door de woorden "500 000 EUR".

Artikel 26

In artikel 207ter, § 3, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden "geen toepassing op" vervangen door de woorden "toepassing op".

Wijzigingen aan het Wetboek der successierechten

Artikel 27

In artikel 133nonies zoals gewijzigd door artikel 72 van de wet van 15 maart 1999 wordt de tweede paragraaf gewijzigd als volgt:

"Het openbaar ministerie kan echter geen vervolging instellen indien het kennis heeft gekregen van de feiten ten gevolge van een klacht of een aangifte van een ambtenaar, tenzij deze melding is geschied overeenkomstig artikel 29, tweede of derde lid van het Wetboek van Strafvordering."

Artikel 28

In artikel 133decies van hetzelfde Wetboek zoals ingevoerd door de wet van 4 augustus 1986 en gewijzigd door artikel 7 van de wet van 13 maart 2002 worden het volgende vierde lid toegevoegd:

"Het eerste lid is niet van toepassing op de ambtenaren die deelnemen aan het overleg zoals bepaald in artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering."

*Modifications du Code des droits et taxes diverses**Article 29*

À l'article 207nonies du Code des taxes et droits divers, le paragraphe 2 est modifié comme suit:

“Toutefois le ministère public ne pourra pas engager de poursuites si les faits sont venus à sa connaissance à la suite d'une plainte ou d'une dénonciation d'un fonctionnaire, sauf si cette communication a eu lieu conformément à l'article 29, deuxième ou troisième alinéa, du Code d'instruction criminelle.”

Article 30

Dans l'article 207decies du même Code, tel qu'inséré par la loi du 4 août 1986, est ajouté le quatrième alinéa suivant:

“L'alinéa 1er n'est pas applicable aux fonctionnaires qui prennent part à la concertation telle que prévue à l'article 29, troisième alinéa, du Code d'instruction criminelle.”

Article 31

Dans les articles 207, 207bis et 207quater du même Code, insérés par la loi du 19 décembre 2006 et modifiés par la loi du 27 décembre 2006, les mots “125 000 EUR” sont remplacés par les mots “500 000 EUR”.

Article 32

Dans l'article 207quinquies, § 3, du même Code, les mots “n'est pas applicable” sont remplacés par les mots “est applicable”.

2. Échange de vues

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) salue la présente initiative qui traduit une des recommandations essentielles de la commission d'enquête parlementaire chargée d'examiner les grands dossiers de fraude fiscale.

Le membre indique que son groupe peut marquer son accord sur les propositions formulées par le secrétaire d'État, qui incluent d'ailleurs un certain nombre d'autres

*Wijzigingen aan het Wetboek diverse rechten en taksen**Artikel 29*

In artikel 207nonies van het Wetboek diverse rechten en taksen wordt de tweede paragraaf gewijzigd als volgt:

“Het openbaar ministerie kan echter geen vervolging instellen indien het kennis heeft gekregen van de feiten ten gevolge van een klacht of een aangifte van een ambtenaar, tenzij deze melding is geschied overeenkomstig artikel 29, tweede of derde lid van het Wetboek van Strafvordering.”

Artikel 30

In artikel 207decies van hetzelfde Wetboek zoals ingevoerd door de wet van 4 augustus 1986 wordt het volgende vierde lid toegevoegd:

“Het eerste lid is niet van toepassing op de ambtenaren die deelnemen aan het overleg zoals bepaald in artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering.”

Artikel 31

In de artikelen 207, 207bis en 207quater van hetzelfde Wetboek, ingevoegd door de wet van 19 december 2006 en gewijzigd bij de wet van 27 december 2006, worden de woorden “125 000 EUR” vervangen door de woorden “500 000 EUR”.

Artikel 32

In artikel 207quinquies, § 3, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden “geen toepassing op” vervangen door de woorden “toepassing op”.

2. Gedachtewisseling

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) verheugt zich over dit initiatief, dat tegemoet komt aan één van de belangrijke aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie belast met het onderzoek van de grote fiscale fraudedossiers.

Het lid geeft aan dat de fractie waartoe hij behoort, zich kan vinden in de voorstellen van de staatssecretaris, die trouwens nog een aantal andere aanbevelingen

recommandations de la commission d'enquête, et se déclare prêt à cosigner une proposition de loi en la matière.

Mme Christiane Vienne (PS) se réjouit que le secrétaire d'État ait réservé la primeur de ses travaux au parlement. Elle constate que la présente initiative semble respecter la recommandation formulée par la commission d'enquête pour ce qui est de la mise en œuvre de la règle Una Via mais elle insiste pour que le Comité F soit également intégré, en tant que nouvel organe de contrôle, dans le modèle présenté. Il s'agit d'un élément essentiel.

L'intervenante se demande par ailleurs si le texte proposé renforce les moyens de l'Inspection spéciale des impôts, en lui octroyant par exemple la possibilité d'effectuer des perquisitions sous contrôle du juge d'instruction?

La proposition prévoit-elle la création de véritables auditorats fiscaux?

À première vue, la proposition de loi de MM. Van der Maelen, Mathot, Tobback et Vanvelthoven instaurant la règle Una Via dans les affaires pénales fiscales et instituant un auditorat fiscal et un comité F (DOC 53 0630/001) allait plus loin en ces matières.

MM. Raf Terwingen (CD&V), Josy Arens (cdH) et Philippe Goffin (MR) se réjouissent à leur tour que la proposition formulée par le secrétaire d'État mette en œuvre un certain nombre de recommandations de la commission d'enquête et remercient le secrétaire d'État pour l'important travail réalisé. Un temps d'analyse est évidemment nécessaire afin de préparer l'élaboration d'une proposition de loi à déposer à la Chambre.

M. Servais Verherstraeten (CD&V) souhaiterait savoir si la proposition formulée par le secrétaire d'État a un impact budgétaire pour le pouvoir fédéral.

Le secrétaire d'État fait remarquer que le texte proposé est issu des travaux du groupe de travail Una Via et n'a donc été soumis à aucune instance officielle. L'avis du Conseil d'État n'a pas encore été demandé.

En principe, cette proposition n'entraîne aucun coût étant donné qu'elle tend à une meilleure organisation et à une meilleure concordance dans la manière de travailler de structures existantes, ce qui devrait au contraire permettre d'augmenter les recettes de l'État. En outre,

van de onderzoekscommissie omvatten; hij verklaart bereid te zijn een wetsvoorstel terzake mede te ondertekenen.

Mevrouw Christiane Vienne (PS) is verheugd dat de staatssecretaris de primeur van zijn werkzaamheden voor het Parlement heeft voorbehouden. Zij constateert dat dit initiatief tegemoet lijkt te komen aan de door de onderzoekscommissie geformuleerde aanbeveling inzake de tenuitvoerlegging van de "una via"-regeling, maar beklemtoont dat het Comité F, als nieuw controleorgaan, eveneens in het in uitzicht gestelde model zou moeten worden opgenomen. Dat is van essentieel belang.

Voorts wenst de spreekster te weten of de voorgestelde tekst de Bijzondere Belastinginspectie meer mogelijkheden biedt, bijvoorbeeld door die dienst in staat te stellen huiszoeken te verrichten, waarbij de onderzoeksrechter toezicht uitoefent.

De vraag rijst of het ter bespreking voorliggende voorstel in de oprichting van echte fiscale auditoraten voorziet.

Op het eerste gezicht lijkt het door de heren Van der Maelen, Mathot, Tobback en Vanvelthoven ingediende wetsvoorstel tot invoering van de una via-regel in fiscale strafzaken, de oprichting van een fiscaal auditoraat en de oprichting van een comité F (DOC 53 0630/001) verder te gaan wat die aangelegenheden betreft.

Ook de heren *Raf Terwingen (CD&V), Josy Arens (cdH) en Philippe Goffin (MR)* geven achtereenvolgens aan dat zij verheugd zijn dat het voorstel van de staatssecretaris een aantal aanbevelingen van de onderzoekscommissie ten uitvoer legt. Zij danken hem voor het aanzienlijke werk dat werd geleverd. Uiteraard moet men de nodige tijd uittrekken om een en ander te analyseren en vervolgens een wetsvoorstel uit te werken, dat in de Kamer zal worden ingediend.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) wenst te weten of het voorstel van de staatssecretaris een weerslag zal hebben op de federale begroting.

De staatssecretaris merkt op dat de voorgestelde tekst voortvloeit uit de werkzaamheden van de "una via"-werkgroep en dat hij dus aan geen enkele officiële instantie werd voorgelegd. Hij werd evenmin ter advies aan de Raad van State voorgelegd.

In principe brengt dit voorstel geen kosten met zich; het beoogt immers de werkwijze van bestaande structuren beter te regelen en onderling beter op elkaar af te stemmen, waardoor de ontvangsten van de Staat zelfs zouden moeten stijgen. Bovendien zou het voorstel

la suppression de doubles emplois devrait générer des économies. Aucun calcul précis n'a cependant été réalisé en la matière.

En réponse à Mme Vienne, le secrétaire d'État signale que l'administrateur général f.f. de l'ISI estime qu'il n'est actuellement pas nécessaire de renforcer les compétences de l'ISI.

Il est proposé qu'une concertation ait lieu entre les autorités judiciaires, policières et fiscales afin de décider si un dossier de fraude fiscale doit être traité par la voie administrative ou doit faire l'objet de poursuites au pénal. Les dossiers de fraude grave et organisée seront plus que probablement directement transmis aux instances judiciaires, qui disposent de tous les moyens d'enquête nécessaires, y compris le droit d'effectuer des perquisitions. Il n'est donc pas nécessaire d'élargir les compétences de l'ISI en la matière.

La création d'auditorats fiscaux doit s'envisager dans le cadre d'une réforme plus large de la Justice. Si on élargit trop le champ d'application des mesures proposées, la mise en œuvre du système *Una Via* risque d'être inutilement retardée.

Mme Christiane Vienne (PS) estime qu'il serait également utile de permettre l'organisation de perquisitions dès le stade de la mini-instruction.

Le secrétaire d'État observe que cette question relève également des compétences du ministre de la Justice. La présente proposition se concentre sur tous les aspects qui sont de commune importance pour les départements des Finances et de la Justice.

Le secrétaire d'État est convaincu qu'il est nécessaire de réformer l'institution du juge d'instruction, en commençant par élargir la mini-instruction judiciaire. C'est également l'avis du Collège pour la lutte contre la fraude fiscale et sociale. Il serait toutefois improductif de vouloir régler ces problèmes dans le cadre de la présente discussion relative à la procédure *Una Via*.

*
* *

La commission décide qu'un groupe de travail informel tentera d'élaborer une proposition de loi la plus consensuelle possible sur la question *una via* à l'initiative de M. Terwingen.

besparingen moeten opleveren, doordat bepaalde vormen van overlappingen wegvallen. Men heeft een en ander evenwel nog niet nauwkeurig berekend.

In antwoord op de vraag van mevrouw Vienne deelt de staatssecretaris mee dat het volgens de waarnemend administrateur-generaal van de BBI momenteel niet nodig is de bevoegdheden van die dienst uit te breiden.

Voorgesteld wordt dat de gerechtelijke, politieke en fiscale autoriteiten overleggen om te beslissen of een fiscale-fraudedossier administratief, dan wel strafrechtelijk moet worden behandeld. De dossiers inzake ernstige en georganiseerde fraude zullen hoogstwaarschijnlijk aan het gerecht worden bezorgd, aangezien dat over alle vereiste onderzoeksmiddelen beschikt en ook het recht heeft huiszoekingen uit te voeren. Het is derhalve niet nodig de bevoegdheden van de BBI op dat vlak uit te breiden.

De oprichting van fiscale auditoraten moet worden ingebed in een ruimere hervorming van Justitie. Als men het toepassingsveld van de voorgestelde maatregelen al te zeer verruimt, dreigt de tenuitvoerlegging van de "*una via*"-regeling nodeloos vertraging op te lopen.

Volgens mevrouw Christiane Vienne (PS) ware het tevens nuttig te bepalen dat al in de fase van het mini-onderzoek tot een huiszoeking kan worden overgegaan.

De staatssecretaris merkt op dat die aangelegenheid ook onder de bevoegdheid van de minister van Justitie ressorteert. Het ter bespreking voorliggende voorstel is toegespitst op alle aspecten die zowel voor het departement Financiën als voor het departement Justitie van belang zijn.

De staatssecretaris is ervan overtuigd dat het ambt van de onderzoeksrechter moet worden hervormd, te beginnen met de verruiming van het gerechtelijk mini-onderzoek. Dat is tevens de mening van het College voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude. Die knelpunten kan men echter beter buiten beschouwing laten bij deze bespreking van de *una-via* procedure; dat zou wellicht weinig opleveren.

*
* *

De commissie beslist dat een informele werkgroep op initiatief van de heer Terwingen een wetsvoorstel over de *una via*-procedure zal proberen uit te werken dat aan een zo ruim mogelijke consensus beantwoordt.